

העולם הזה

המחיר
130
פרוטה

27.12.51 / תשי"ב / שנה 15 / 739 ס.ס

השבועון המצויד
לאנופורמציה

השבועון המצויר לאינפורמציה

המערך והמהלך: תרוב נליקסון 8, תל-אביב (ליר תיאטרון "א ה ל") ת.ד. 136, טל. (זמני) 68785 מען למברקים: "עולמפרם" מו"ל: העולם הזה בע"מ;

עורך כיתוב: רב איתן צלם ראשי: דוד רובינדר

העורך: אורי אבנרי עורך משנה: ש ל ו מ כ ה

עורך הבית: ד ו ש כתב ראשי: אהרן דולב

עורכי מדורים: מיכאל אלמן, יחיאל בשן, ניצה נבי, איתמר עילם, משתתפים קבועים: יעקב כיתן, רפאל חייט, פיליס טיאר, יצחק לבני, רפאל סלע, יעקב צליל. סופרי חזן: דוד בירדור, נבריא דנו, שמואל מירון. דפוס: ישראל בע"מ. הסצה: סלם בע"מ.

מכתבים

עורך מוז עורך

בשיטת לב קראית את הכתבה הכפולה עלי ועל ספרי, שמעון צהמארא (העולם הזה 737), והנני מודה לכותבי הרשימות על דבריהם הנעימים והאריכים.

אבל התפלאתי למצוא בעולם הזה (העורך: אר רי אבנרי) שהכירו שלי, "על הרם ועל הארמה", שנדרס ב-1947 בכמאבק (עורך: אורי אבנרי) היה מנוח. יתרעלכן, לאור הנסיון של ארבע השנים האחרונות אין אני חושב שהתנודות להקמת המדינה היתה מנוחה.

בין ספרי שמניתם לא נזכר הספר "בני-בליעל". מאחר שאורי אבנרי טיפל במסירות בה רבה בהור צאתו לאור, ולא עוד אלא שכתב לו גם הקדמה, וכן נושא הספר את כתובתו של אורי אבנרי, תמונה העובדה.

כותב הרשימה במדור ספרים מוצא כי אין בי ספרי, "שמעון צהמארא" הספר מדוע עזב שמעון את ארץ, טעם לכך הוא עיקר הספר כולו, והוא מפורש בו, בדברי שמעון עצמו, לפחות ארבע פעמים.

מסתבר שלעורך העולם הזה ופעילותיו אין פרוסקציה בעתון זה. אשר לסיבת עזיבתו של שמעון צהמארא את הארץ התכוון בעל רשימת הביקורת לומר ששמעון אמנם נוסע מחנה אחד (העברי) אך אינו מסביר מדוע הוא מצטרף למחנה השני (הערבי).

האמת על הים

הרשימה האחרונה בסידרה, "המרד על הים" הייתה כמעט אפס. אין ספק שאורי אבנרי מוכשר מאד לתאר חוויה קרובה. חבל רק שהוא משמש בכשרונו זה כשהאויב הוא... מדינת ישראל.

יוחנן זגריי, תל-אביב

אם קבלתם דעות ימאיים שובתים, אנא קבלו דעות ימאיי שאינו שובת ואינו מודהה עם דעות חבריו. בתור ימאי ותקני אני ערב לאמיתות השתי עובדות אלה: (א) ההסתדרות מנסה מזה שנים להטיל את תפקיד מוכרי אנדרת הימאים על אחד מהימאים, ואת אחד לא קבל על עצמו תפקיד זה, (ב) שמעתי במו אזני אנשים שאני מוכרים בתור עס קני מקיי משולש כמה מהכרי לפחות בשביתה. אשר ב, "מאן מהאניה" ונגנה" התנגדותם החמה (של הימאים) לכוחות המשטרה מראה על חזק שקבלו אנשים אלה, המתמירים להיות מתקדמים בקדם, אחד הנואמים אמר שהי נער התלוצץ עומד לימים. (אולם יש) נער חלר צי אחד שסלידתו מהימאים נוברת והולכת.

חברי קבוצת יזרעאל, עמק בית שאן

העולם הזה מכניס בלעט ובמכרזות כפולות את הכינוי: מחבלים, אולם אלמלא נמצאו מתנדבים (ובמכרזות ובלעדיהן), היינו כיום הזה מתים מר עב והורסים את משק המדינה. היות והננו בפי זיוות, ונורמים אחרים מנצלים זאת לרעה.

בועז ונגנה, נתניה

אני נאה על עמדת העולם הזה, הנורם הבלתי תלוי היחיד במדינה (מלבד אלתרמן) שהתייצב לימין הימאים... כשהיה על הערכה לבחור בין צדק ובין אוניקטיביות, בחרה בצדק.

יחיאל ברק, חיפה

המטרה האחרת

כשקר לבעיית כתיבה-כושט, אחד מקוראיוס העלה אותה במדור המכתבים (העולם הזה 737) יש לי לומר משהו. לפי דעתי צורך קוראכם ה"ל" 100 אחוז, ואני לצד, היות והכנות סוכ לות מזה לפני שכל בחור אף פעם לא ידע עם בת כאופו רצוני אלא למטרה אחת...

רות מונק, בתיים

הורים מוז עורך

הפרופטורה המצויינת שלכם על ההורים (העו 55 חזה 737) זעזעה אותי. אבל בעת ובעונה אחת התמרדתי נגד קבלת הדיר מצדכם. אין זה עולה בקנה אחד עם נילוי היומה המאפיין את העולם הזה מדוע לא תעוררו תנועה (על-מפלגתית) ציבורי

במו עיני

למי יש סיגוריות?

ניגשתי למוכר הסיגוריות, יהודי כבן שבעים, וביקשתי לקנות חפיסת סיגוריות כנסת. הוא פשפש ב

עגלתו ומסר לי חפיסת סיגוריות. אר שאלתי אותו: "אולי יש סיגוריות אחרות?" והוא ענה: "אין, אפסרן". גריה בן הקורא אברהם אהרונ, תל קון 182 זוכה בפרס של 1.000.000 (עצמו).

רית לשדל ולשכנע אחים אלה לרדת לא נסכיר להם שזהו רק שני מרוב מאמני, אפילו צברים, היו בורחים העלו בדעתם אפילו לרע אחד שבאחת נתנו גם בעתיד.

אורי ארנון, תל-אביב

למה צריכה היתה הסוכנות להביאם, להאכילם, ובעת ההחלום של שבון העם, בזמן שאלה לא נתנו כל תוצאות פרודוקטיביות בארץ?

דן מרגלית, תל-אביב

העולם הזה מציין שהם אנשים טובים, בעלי רצון והכנה, לולא הוכחו בחפזו, אלא באו בדצון חופשי, היה המצב אחר.

משה שוהם, קרית שמואל

רופאים בדרך

ברצוננו לתקן את הרושם המוטעה אשר מתקבל מתאור המסיבה שנערכה בבית-החולים הדסה, יור שלם, לכבוד המחזור בן 24 הסטודנטים (העולם הזה 737). היתה זאת מסיבה פנימית של האוברים והתלמידים בלבד, ללא אופי רשמי. גם המסיבה וגם השי הצנוע שחולק לתלמידים ע"י הנהלת בית החולים האוניברסיטאי היו רק סמל לשמחת המר וההצלחה בחינות. רק בהתנגדת הדיפלומה בסוף שנת העבודה המעשית מקבל כינר הרפואה את המסיבה לעבודתו בתור דוקטור לרפואה, ובלי כל ספק ייעדר טכס חלוקת הדיפלומות, כבוא הזמן בצורה הרשמית הנאותה והמקובלת.

ד"ר מ. פריס, מוכיר אקססטיבי של בית-הספר לרפואה של האוניברסיטה.

הפקרת שייך ג'ראח

על ספרו של י. ד. שווארץ נודע לי רק מתוך ביקורתכם (העולם הזה 737) אולם הרשו לי להי נים על דבריהם. אתם כותבים: "הספר... תובע מחזקת עילת השוא הירועה על הפקרת שייך ג'ראח ובית-הספר לשוטרים בדרך להר הזנובים ע"י אנשי אצ"ל". לצערי אין זה עילת שוא. אלא זוהי האמת לאמתיה, והנדרש נודע לי דוקא מפי איש אצ"ל אשר נכח במקום והיה מבין הנכונים (אם נגדיר כך בלשון צבאית את מנוסת הבהלה).

סמל א. פינגר, צה"ל

חברים לעמית

התפלאתי והופתעתי (למזכר) לקרוא כי מכתבה של עמית, השואפת להקים נרעין התישבותי חדש ללא השתייכות תנועתית, מצא זה רב בין קוראי העולם הזה. הדבר מוכיח כזה אפשרות של עתון בלתי-תלוי, כשהוא פונה אל מצפון קוראיו.

רם אלמן, תל-אביב

המערכת מזמינה את עמית וכל החפצים להצטרף אליה לפגישה שתתקיים ביום הראשון, שון, 30.12.51, בשעה 8:30 בערב, במועדון הקצינים, שדרות רוטשילד 47 (בחדר), תל-אביב.

ה ש ע ר

כאשר נשאלה טלילה בן-זכאי, מומשת שער, ממושת ירושלים ותושבת תל-אביב, מה היא יכולה לספר על עצמה, השיבה: "דחילקום, אני פרצוף בשביל לדבר על עצמי". אין זאת אומרת, חלילה, שטלילה היא "פרצוף בשביל לדבר על הזולת", זאת אומרת, פשוט, שאשר עצתה במשך 21 שנות חיה אינו מהווה, לדעתה, חומר לביגורפיה ארוכה.

כמו עמית רבים אחרים בני-גילה למדה חלק (פעוט) בפעולות מחתרת ("הגנה") בתקופת המאבק, בילתה שנתיים במדי צה"ל ואחרי שחרורה הצליחה לארגן לעצמה נסיעה קצרה לחוץ-לארץ (פאריס). משחזרה נסתה את כוחה בעבודת גננות (בגן ילדים), נואשה, פנתה לעבודה משדית.

חלומה הגדול היה לעסוק בתיאטרון (ובקולנוע: "דומני שאני קצת פוטוגנית"). כאשר נסתה להתקבל לאולפן תיאטרון יזרה ("משום שהחברה שם הם, משלנו, עובדים במרץ, שוחים נגד הורם, יש להם רעיונות מצוינים, אין שום תככים כמו בתיאטרונים הזקנים"), נדהמה להיווכח מה גדולה בורותה במקצוע שבחרה לעצמה. אולם כיוון שנתקבלה (לתקופת נסיון), נרתמה לעבודה במרץ רב וקבלה תפקיד — הראשון בחייה — בקומדיה "ילד השעשועים של העולם המערבי" (ראה עמוד אחרון).

"אין זה תפקיד גדול", מודה טלילה ומוסיפה: "אבל אתם יודעים מה אמר סטאניסלבסקי: אין תפקידים גדולים ותפקידים קטנים, יש רק שחקנים גדולים ושחקנים קטנים".

חופשה במזון השרון

הגליזין ה-1.500.001 של העולם הזה, שפומן במיוחד והיה צריך לזכות את בעליו בחופשה של שבוע במזון השרון על השבון העולם הזה, היה ביש מוז. עד היום לא פנה איש אל המערכת כדי לגבות את הזכויה והמערכת מבטלת את הפרס. כדי לנצל בצורה היפה ביותר את חופשת השבוע במזון השרון שהזכרנוה על-ידי המערכת, החליט העולם הזה לפנות למוסדות צבוריים בבקשה להמליץ לפניה על האיש שהצטיין ביותר באומץ לבו, במסירותו ובנישואיו האנושית בפעולות הצבאיות באומץ מציילי ומגוישי הסער לנפגעי השטפונות במעברות ובשכונות האיש שבזמנו ביותר במבצע האנושי הגדול, יהיה זה חייל, שומר או מתנדב אזרחי, שיבינה החודש את חופשת השבוע על השבון עתון זה.

צניף ימי השעה

תשעה ימים ותשעה לילות
 ניתכו הגשמים על הארץ.
 סחפו, הציפו והטביעו. הם
 גם חשפו את לב האדם.
 צלמי „העולם הזה” וכתביו,
 שהגיעו למקומות התורפה עם
 ראשוני החשים לעזרה, ראו
 מחזות מרוממים ומשפילים -
 כבאים עומדים במים צוננים,
 ילדת מעברה המחפשת את
 אחיה התינוק (מימין) - גילויי
 הגבורה של מתנדבים עזי-
 נפש וגילויי השחיתות
 של סקרנים אדישים.

נער, אופניים וגים. נער רכב על אופניים ניסה לחצות כביש מוצף, נחף עליי עוצמת הזרם אל תוך הנחל האדיר. בדרך נתקל בגיף שהיה מכוסה במים כמעט עד לגג (למעלה), הצליח לעלות — עם אופניו — עליו ולחכות להצלה. למטה: המצילים יוצאים אליו.

משך שבוע תמים השתוללו הגשמים. ואזיות יבשים הפכו בן לילה נחלים גועשים, אזהלים התמוטטו במעברות, בדוננים וצריפונים עפו ברוח העזה. תושבי הערים שישנו בבתיהם החמים והאוינו לחדר שות הרדיו הניעו את ראשיהם ברחמנות ובחרדה לתושבי המעברות המסכנים.

העתונים סיפרו באסונות הרבים שארעו במעברות, על ילדים שפנו למקומות מבטחים. על הסבל הנורא שנפל בחלקם של תושבי מעברות. לא היה ספק בלב איש כי ארע אסון. אמנם אסון טבעי, לא גדול ביותר, אך בכל זאת אסון. הסוכנות, אמר, היתה צריכה לדאוג מראש, לא להפקיר את העולים לחסדי הרוח והגשמים, אולי גם היתה צריכה לצמצם את מספר העולים, לדאוג כי המעט שהובא יסודר היטב. כך עבר שבוע תמים. הגשמים המשיכו לרדת, תור שבי מעברות הפגינו לפני משרדי הסוכנות, אנשים התווכחו על מידת הברכה אשר גשמים אלה מביאים לארץ וכלל שהמשיכו הגשמים לרדת, התעטפו בבגדיהם החמים ביותר, הוציאו מנכבי מוודותיהם את מלבושי החורף ובגדי הצמר החמים שקיבלו בצבא. הוותיקים קבעו שוב כי היתה זו השנה הגשומה ביותר מזה שנים רבות, אך בכל זאת רחוקה עדיין משנת 1935. אותה שנה 1935 אשר בה גאה ואדי מוסררה והציף את הגשר הרמתגני.

ביום ששי בבוקר, בדיוק שבוע לאחר התחלת הגשמים, היו גם הוותיקים מוכנים להיזות כי גשמי השנה עברו על כל השנים שהם זכרו. אפילו על שנת 1935.

ואי מוסררה, אשר שלוחותיו משתרעות מרמאל' לה ועד אברגוש שבהרי ירושלים, עלה על גדותיו מרוב מי הגשמים שהוא קלט משך השבוע. מימיו השתפכו בזרם אדיר על פני השטחים הנמוכים, הציפו בתים, ניתקו כבישים, עקרו עצים, כיסו מכוניות וסחפו רהיטים ומטלטלים בנהירה שגעונית לים התיכון. וכל הזמן הוסיף הגשם לרדת.

„הואדי בא“

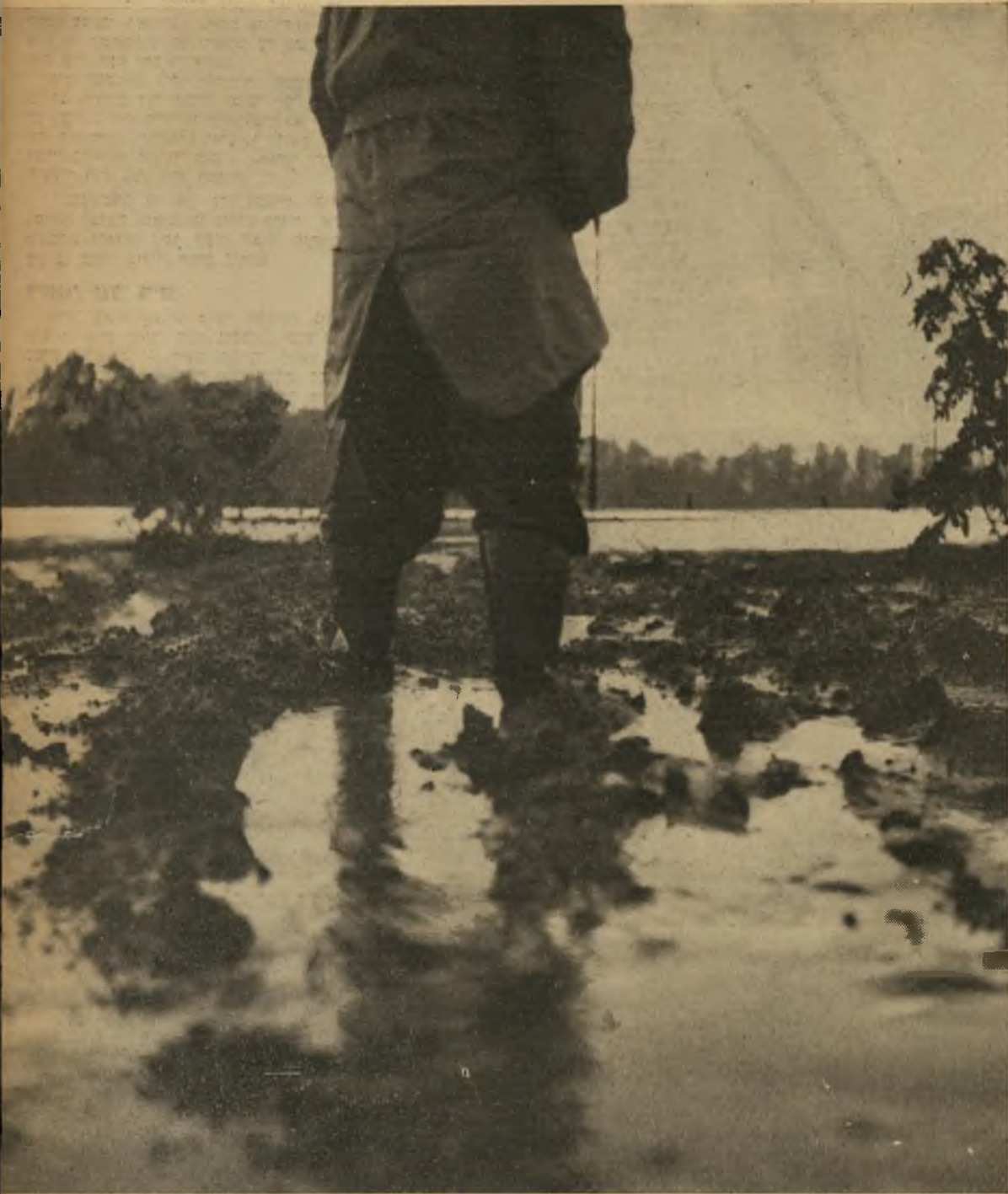
השטפון שעד אז נראה כאסון רחוק הפוגע באי אלה עולים חדשים היושבים הרחק בתוך השדות הפך פתאום שואר ממשית לחלק ניכר מתושבי המדינה המרוכזת בהלאביב ושכונותיה. ואדי מוסררה המשיך להילחם עובר בדרכי אל הים בין שכונותיה ההומות של תל-אביב: שכונת עזרא, התקוה, מונטיפיורי, נחלת-יצחק ושני הכבישים הראשיים המובילים לחיפה.

עוד בשעות הלילה המאוחרות החלי הטלפונים מצלצלים בלי הרף במטות המשטרה ובתחנות מכבי האש. הכבאים נענו מיד. נקטו באותם האמצעים אשר נהגו לנקוט בהם במקרי ההצפות הרגילים, שלחו למקומות המוצפים מכוניות לשאוב את המים. המשיך טרד שהתנסתה משך השבוע האחרון בעבודות בינוי ובעזרה במעברות יצאה אף היא לשכונות להגיש עזרה ולארגן את פעולות ההצלה הדחופות.

אולם עד מהרה הוברר כי יהיה צורך בגיוס כל הכוחות למבצעי הצלת נפשות שלא היו דוגמתם עד כה. בשעות הלילה הקטנות החלו מפקדי האיוור צבטלים את הציאות לשאיבת מים במקומות מוצפים, שהביקוש להן נעשה מוגבר משעה לשעה. עשרות קריאות לא נענו כלל שעה 19 כבאים מקצועיים ו-25 מתנדבים רכובים על שבע מכוניות האיוור הפנו לפינוי בתים מוצפים.

מכונית אחת שנשלחה לשכונת עזרא, ליד שכונת התקוה, הצליחה להתקרב עד לעשרה מטר לבית מבודד שהיה מוקף מים בעומק של ארבעה מטר.

חלקה זרועת בויק. לפני שעות ספורות בלבד היתה זו חלקה זרועה ומסודרת על גדות ואדי מוסררה. אך הגשמים ומי הוואדי הפכו אותה לים של בויק סמיך בו שוקעים כמעט עד הברכיים. שעתיים אחרי שתמונה זו צולמה אפשר היה לגשת לחלקה זו רק בסירות.

בתוך הבית נלחמה משפחה בח ארבע נפשות במים שהלכו וגאו. אחד הכבאים יצא בשחייה אל הבית כשהוא נאחז בידו בסולם מתקפל שנמתח מן המכוני גית אל חלון הבית. הוא הצליח להעביר את בני המשפחה, שעמדו נושאים במים שהגיעו עד צוארם, באמצעות חבל למכונית.

אותה שעה, זמן לא רב אחר שעת הצות, התעורר דוד בן-אברהם, עולה איטלקי בן 33, בביתו שבמורד שכונת מונטיפיורי לקול צעקות השכנים לאשתו: "איריס, צאו! הוואדי בא!" הוא לקח מיד את ילדיו בח השנתיים, את אשתו שהתעטפה בחלוק בית וברח. לפני צאתו העלה את היקרים שבתפצו על הארונות — בתקווה שלפחות איתם יציל מפני המבול.

ברחוב זרמו מי הוואדי החומים בגעש. בן-אברהם ואשתו מצאו להם דרך. שקועים עד מותניהם במים, אל בית הורי איריס בעבר הצפוני של השכונה. ראשי משוכות הצברים הגודרים את הפרס הנטוש הסמוך כבר כוסו מים. גזזתרת בית ההורים עוד עמדה מעל לקו המים שהלך וגאה.

"גואטה! גואטה! הוואדי בא!" הם צעקו. אך איש לא שמע. כל הזמן המשיכו המים לעלות. עז כי בן-אברהם פחד לחיי אשתו ובתו. לבסוף נאלץ לחזור כשאיריס מתייפחת בבכי. "אמי! אמי! מה יקרה לה? שמישהו יעיר אותם לפני שיטבעו במים!"

משך ארבע השעות הבאות התרוצצה משפחת בן-אברהם בגשם השוטף — אחת ממאות שאצו בכל כוח לחפש עזרה. ב-6 בבוקר הופיעו שלושה מלחים במדיהם הכחולים המסורתיים ליד בית-החרושת לקרח המוצף והחלו מפנים, בעזרת סירת עץ ערבית שהובאה ממעגנה בירקון, את תושבי הבתים המוצפים.

היה זה הסימו הראשון לתושבי השכונה כי אי-שם ידע מישהו על מצוקתם וכי עזרה מן החוץ עומדת לרשותם. תוך שעה הצטרפו לשלושת המלחים 50 שוטרים שבאו ישר ממעברות הדרום, לאחר לילה שלם של עמל ופעילות הצלה. מלבדם באו עוד 40 מלחים במדי פלסטיק אפורים ועמם סירות גומי.

"אפשר להחפוצ?"

בסטודיו לצילומים — דירה בת שני חדרים אפלים דחוסים במתקני צילום וכורסות מזירות מפונות — הוקם מטה מבצעי ההצלה. קצין משטרה גבוה וחובל (סרן) מחיליהם ניצחו על פעולותיהם של קרוב ל-מאה מצילים אשר שורותיהם התנפחו עם הצטרף תושבים מקומיים שהתנדבו לעזרה.

אנשים נכנסו ויצאו ללא הרף, החליפו בגדים רטובים, הריקו את המים הצוננים מתוך מגפיהם. מלחים ושוטרים, רטובים עד לעורם, חיממו את עצמם בלגיונות ארוכות מבקבוקי קוניאק ועראק; תרומת תושבי השכונה. מפונים ראשונים קיבלו כריכים שנאפו עלידי מתנדבות, מוינו ונשלחו למקומות הקליטה בעיר. למטה זה הגיע גינו גואטה שלא ישן אותו לילה בבית הוריו וחזר אופו בוקר מחולון. בראותו כי אין תחבורה בתחנה המרכזית של תל-אביב למקום עבודתו בבית הדפוס הממשלתי החליט לחזור רגלי לבית הוריו בגשם השוטף. מעל לצמרות עצי הפרס הנטוש, שכמעט כולו הוצף מים, ראה בדמויות מהלכות על גג הבית. הכירם כהוריו, אחיו, אחותו ושתי משפחות אחרות. הוא סגר את כפיו על פיו צעק למשפחות להתאזר בסבלנות ולחכות מעט עד שיוכל להוציק עזרה.

טו בסחף. פרות רבות נראו צפות על פני המים, נסחפות לים. עד אז היו כבר כ־20 מכוניות פרטיות, ביניהן אוטובוס של ז' שיצא מרמת־גן לתל־אביב, תקועות בקטע הכביש כשהמים המתי גברים עולים ומכסים אותן. נהג האוטובוס בן שתי הקומות ומבקר הכרטיסים שלו, שהחליטו לצאת לעבודה בשעה 6 בבוקר לערך, יצאו ממגרש החנייה שבצד הכביש, הצליחו להגיע אליו אך נשארו תקועים.

עד מהרה הציפו המים את קומתו הראשונה של האוטובוס. הנהג ומבקר הכרטיסים מצאו מפלט על ספסלי הקומה השנייה. אותה שעה יצא רוכב אופניים ממגרש החנייה ב־מטרה להגיע לשכונת מונטיפיורי. כשהגיע לאמצעיתו של הכביש נסחף לכיוון רמת־גן, נתקל, תוך כדי טביעה, בגיפ שנשארו תקוע במרחק מה ממנו, הצליח להעלות את עצמו ואת אופניו עליו ולחכות להצלתו.

נסיון אחד של מכביה־אש להציל את שלוש הנפשות עלה בתוהו כשהחבל שנמתח ממכונית הכבאים לכיוון הטובעים נקרע תוך כדי התקדמות הכבאים לעבר הטובעים. בנסיון השני הצליחו הכבאים להגיע, באמצעות חבל חדש, עד האוטובוס, הוציאו ממנו את שני הנהגים והעבירו אותם רטובים ורועדים.

בהגיעו למטה, התפרץ לחדר הפנימי בו ישבו מפקדי הפעולה: "אתם מוכרחים לה־ציל את משפחתי! הם יושבים על הגג וה־מים עוד מעט יטביעו אותם!" קצין המשטרה ניסה להרגיעו, הסביר לו כי הם פועלים לפי תכנית קבועה וכי יגיעו גם לבית הוריו, גיינו מרוס־העצבים לא יכול היה להתאפק, והנוכחים הודעו לראות את הגבר בן ה־31 מתיפת בבכי: "אפשר להת־פוצץ!" הוא צעק תוך דמעות.

כשהוברר כי אין בין הכביש לבית נשלחה קבוצת ימאים עם סירות להוריד את משפחת גואטה, תשע שעות לאחר שעלתה על גג ביתה מחמת המים הגאים.

דמות על גיפ

מרחק מאות מטרים בלבד משכונת מונ־טיפיורי פרץ הוואדי חזית נוספת: קטע ה־כביש תל־אביב — חיפה בכניסה לרמת־גן. בשעות הבוקר המוקדמות היה הכביש מכור סה מים שגבהו מרגע לרגע. כל השטח שבין משטרת שרונה וגשר הוואדי שמול בית־החרושת עלית נראה כנהר איתן, רחב ועמוק שורם בעוצמה רבה לעבר הירקון וממנו לים־התיכון, סחף אותו את כל שנתקל בדרכו — חביות, לוחות־עץ ורפתות שלמים שהתמוס־

קבוצת עוזברי הצלה במרכז גשר מוסררה שהפך שוחה של הוואדי

שולי החפצים. על גשר מוסררה ניצבו כבאי רמת־גן עם קלשונים מיוחדים, שלו כל חפץ — ארגז, חבית רהיט — שחלף עם הזרם, בדרך לים.

תל-אביב
TEL AVIV

אגם תל אביב. זר כי ראה את המראה היה, מן הסתם, חושב כי "תל־אביב" הוא שם של האגם המשתרע בין בית־החרושת עלית לשיכון הקצינים. ואמנם לא היה סועה בהרבה — כי היה היה אגם במקום זה,

כאן היה מבול. זה כל אשר השאיר המבול אחריו: מכונת הפוכה (למעלה) ותושב מעבר (רועד בקור (למטה) המתחנן בפני חייל שיתן לו להוציא מאוהלו קומקום ומעיל יבש* ללבו

שלא נפגע כלל מן המבול — ימשיך את חייו כרגיל: הסוחר יפתח את חנותו, הפועל על ילך לבית-החרושת, הפקיד ימלא טפסים והגנב ימשיך לגנוב.

הקריאות הראשונות לעזרה שודרו לקהל הרחב ביום-הששי בבוקר. מיד לאחר שידור החדשות האחרונות על השטפונות. ארגונים ואנשים פרטיים נקראו להגיש את כל העזרה, להחליץ לעזרת השכונות והמעברות. לרשות מפקדת הג"א (הגנה אנטי-אווירית) הע"מ מיד הצבא אלפי חיילי מילואים שהועסקו בפעולות הצלה פעילות (עד גיל 42) ובפיקוח.

אולם מאחורי התלהבות זו וגילויי המ"סירות, שהצטיירו בכותרות הראשיות של ה"עיתונים היומיים. הצטיירה תמונה פחות אהוד. המתנדבים שהופיעו במקומות התורפה היו ברובם מתנדבים מאורגנים, שהופיעו קבוצות קבוצות ממקומות עבודה ואירגונים. עובדה זו אינה פוגעת בעמידתם היפה, אולם היא מטילה אור כהה משמח על עובדה שנייה: לא היה נסיון רציני לגייס מתנדבים סתם, מן הרחוב, ומתנדבים מסוג זה גם לא הופיעו, כמעט, ביוזמתם החופשית.

בשכונת התקווה, למשל, נקבע הקולנוע המקומי כמטה פעולות ההצלה במקום וב"שכונת עזרא הסמוכה. משך כל יום הששי המה הקולנוע מרוב אנשים — מפונים המ"חכים למיין ולמשלוח סופי. מקבלים בגדים חמים, אחיות ורופאים המגישים עזרה ראשונה ועשרות מתנדבים מכל קצות העיר. אותו מצב נמשך גם בשבת כשמבית הקולנוע יוצאות מדי פעם קבוצות של צעירים, תושבי צפון העיר, שהתנדבו לעזרת דיירי השכונה.

עם ערב החל מודגב תור ליד קופת הקולנוע. העומדים בתור: בחורים צעירים וב"ריאים, תושבי השכונה שחיפשו את בילוי השבת הרגיל. למראה בחורים אלה בחלי פותיהם המגוהצות לא יכלו המתנדבים הצעירים להתאפק. "האם עזבונו את בתינו ונכ"נסנו לבזוז על מנת שהבחורים של השכונה עצמם ייהלכו להם בנוחיות?" הם רטנו. וכ"ביטוי לרגשם תלו שלט שהכריז: "כל ה"כרטיסים נמכרו".

וכך, עוד טרם שכך המבול, ניהלו תושבי הארץ את חייהם כרגיל. בקיאי תנ"ך אף ידעו לספר כי לא היה זה ההבדל היחיד בין מבול זה למבול המפורסם יותר מימי נוח. כי בניגוד לנוח הצדיק, לא בנה לו היישוב תיבה, לחסות בה ביום המים הרבים.

בשעה 12 בצהריים, שש שעות לאחר ש"רוכב האופניים ניסה לחצות את הכביש ה"מוצף היה הוא הרמות היחידה שנראתה כ"מגדלור בתוך ים של מים, כשהוא נשען על גג המכונית ואופניו לצידו. מאמצי הכבאים להתקדם לכיוון הגיפ בעזרת חבל שנמתח לאורך גדר של פרדס סמוך, בצדו התל"אביבי של הכביש, לא נשאו פרי.

הם הצליחו להגיע אל אחד מאיי התנועה, טובלים במים עד מעל לחזה. אחד מהם ש"ל על סירה שהועברה למקום לא הצליח להתקדם בחתירה ליותר מאשר כשלושה מטר מכיוון הטובע. אוטו משא צבאי כבד נראה מתקדם אל הסירה כשלדיו צחת צבאי מתנ"דב. הכבאי החותר הועלה מן הסירה אל המכונית לאחר שקשר אותה בחבל שהושלך עלידי אחד החיילים.

במקומו קפץ לסירה פועל נמל תל-אביב מנוסה שהצליח להתגבר על הורם בחתירה ובעזרת הטייה של מכונית המשא שהתיזה מפלי מים על ידי סיבובים עוצמתיים של צמיגיה. עד מהרה נראה רוכב האופניים כש"הוא מורד אל הסירה, מועבר אל החוף לקול תשואות הקהל.

מה יהיה אתנו?

אך למרות שדעת הציבור היתה נתונה עתה כמעט כולה לשטפונות בעיר לא פסקו אוהלי המעברות להתמוטט, מזרזי העולים לשקוע בבזוז הדליל.

במעברת פתח-תקווה, מרחק חצי שעה הליכה מן העיר, קמה בחשכת הליל צעקה גדולה. מאהל לאהל עברו שאלות חרדה, יללות נשים וטף פלחו את האויר הקופא. "יה אלה! מה יהיה אתנו? אנו נטבע כאן כמו כלבים! הצילו! רחמו!"

מרחוק נשמע טרטור שגבר והלך. הטר"טור התקרב אל המעברה המוצפת, חדר אל בין האהלים. היו אלה מכוניות צבא נושאות חיילים שהובאו לעזרת המעברה. במהירות הבזק ובשיטתיות האופיינית לכל מבצע צב"אי הועלו שוכני האהלים הרועדים מקור ומבהלה על המכוניות.

המפונים הועברו לבתי-הספר של פתח-תקווה, קיבלו שמיכות מן הצבא, נדחסו עש"רות נפשות לחדר. כאשר למחרת, ביום ה"כמה מהם יצאו למעברה לראות מה ארע לאהליהם. הם מצאו אותה מוקפת חיילים חמושים וחבושים היטב שמנעו את הכניסה. רק במקום אחד הותר לתושבים להכנס ושם הופקדה שמירה קפדנית ביותר, לבדוק אם אמנם כל הרוצה להכנס הוא תושב המעברה ובצאתו לחפש לבל יוציא עמו כל רכוש שהוא. הצבא רצה למנוע את ניצול העדרם של התושבים עלידי בריגנים שיכנסו וישדדו את האהלים.

הגנב ימשיך לגנוב

למרות הטרגדיה האיומה שנפלה על הארץ היה ברור כי חלק ניכר של היישוב — זה

המגפיים לא עזרו. כבאי זה עמד שעה ארוכה במי הנחל, שקוע עד מותניו. גם המגפיים הגבוהות המיוחדות לא עמדו לו על הכביש היבש (יחסית) הוא סוחט את גרבי.

העם

יום הששי השחור

ב'592 הערים, המושבות, המשקים והמע' ברות של ישראל נדלקו הגרות הצבעוניים, ריחו באויר הצלילים החגיגיים של מעוז צור ויטעתי.

ביפו, ירושלים, נצרת צילצלו הפעמונים, דלקו הגרות על עציאשוח עליזים, התנגנו הצלילים האציליים של ליל שליו, ליל קדוש. אולם רק בלבבות מעטים שררה אוירת חג שלווה וקדושה. ורק זוגות עיניים מעטות נישאו אל השמיים מתוך הרגשה של קדו' שיה. מאות אלפי זוגות עיניים זועפות, חוש' שניות, עקבו אחר תנועת העיניים, כסיירים הבולשים אחר תנועתם של גודדי אויבים. כי לא היה זה שבוע שמח. אחר יום הש' שי האדום בשבוע הקודם, יום המהומות בשערי נמל חיפה ועל סיפון א/ק תל-אביב, בא יום ששי שחור — המאבק הגדול ביותר של יושבי הארץ עם אתני הטבע מאז עלו דגלי המדינה החדשה מעל לשעריה הפתוחים לרחח של הארץ.

המבול בא. ואתו בא מבחן תמור לאחוזת בני הארץ, לחוש ההקרבה האיש, לרגש האחריות האנושית.

היו הרבה מאד גילויים חיוביים. יחד עם קובעי הגרם המפורסמים, שצצו לפתע ממ' עמקי אלפי ארונות, חור משחו מן הרוח של ימים נשכחו. צעירים חשו לעזרה, גילו בכמה מקרים אומץ לב לדוגמה (ראה מבול יום הששי), פועלים הגרים בדוחק ובורגנים שנראו כאוישים לגורל אחים חשו, על דעת עצמם, אל המעברה הקרובה ביותר כדי לשכן בבתיהם משפחות נפגעות.

רבינו אשרי' אהרתי'. כמו תמיד, החריף האסון הטבעי את ניגודי המעמדות, חשף אותם יותר מן הרגיל. העם התחלק לשני גושים מוגדרים בהחלט: אלה שה' אסון פגע בהם, שהפכו חסרי-ידי, ואלה שהאסון לא פגע בביתם החם. למעמד הרא' שון השתייכו רוב העולים החדשים, ואילו הוותיקים שנפגעו היו בעיקר בני עדות המזרח, דרי השכונות. למעמד השני השתייכו רוב רובם של בני הישוב הוותיק.

לא חסרו מבין הוותיקים שמצאו קשיחות לב מסוג חדש, שעה שביקשו להצדיק מדוע אין הם חשים לעזרתם של הנפגעים. אמרה צעירה צברית, בת 18: "מה יש? כשאב' בל לארץ לפני 30 שנה הוא גם כן גר באר' הל שהתמוטט בימי הגשם!" אמרה צעירה שניה, בת אותו גיל: "העיראקים האלה! תמיד מקימים עקבות במקום לעזור לעצ' מם! לא היו צריכים בכלל להביא אותם ארצה. עכשו שילך בן-גוריון בעצמו לה' קים להם אוילים!"

לא היו אלה הרוב. הרוב עקב בצער כנה אחר גורלם של הקרובות, אף כי לא עשה כל מעשה עצמאי כדי לעזור להם. במקום זה חיפש אחר תאחריות, ביקש לברר מדוע קרה מה שקרה. מול האסון האנושי לא נדם קולו של הריב המפלגתי המכוער, כבימי הק' רבות של המלחמה. איש האשים את רעהו, וכולם יחד את הסוכנות היהודית.

האמת הפשוטה היא, כמובן, שהאחריות העליונה רובצת על רבנו-של-עולם, שהמ' טיר את הגשם בכמויות שלא היו כדוגמתן בתריסר השנים האחרונות. אף כי המוסדות והעצב עשו הרבה כדי לחפור תעלות ניקוז, לא התכונן איש לשואה בממדים כאלה. גם הטענות ביחס למקום המתנות היו בלתי מוצדקות — לא היו מעברות בשקעים, אף כי רבות מהן נבנו בשטח מישורי אשר תע' לוח-ניקוז רגילות דין כדי להגן עליהן. אולם אין ספק שישנם אשמים. החיילים שחשו לעזרת המעברות ראו בכעס חסרי-אונים שבבזיונם רבים לא חובר הבד למסג' רות-העץ במסמרים מספיקים, אף כי הסוכ' גות סיפקה את המסמרים. הקבלן גנב את החומר העץ. במקום אחר דפקו החיילים יתדות עץ לתוך רצפות הבטון — עדות נאמנה כי הקבלן הפרטי לא עירבב את המ' לט כראוי, גנב חלק מן החומר שהוקצב לו. הדרישה המוכנת מאליה, שגובשה בימי האסון: מינוי ועדת חקירה שתעסוק לא בטענות פורחות כלליות, אלא בחקירת מק' רים מסוימים, תגלה את הקבלנים הפרטיים והציבוריים שעשו מלאכתם רמה ואת הפ' קידים שנתנו את ידם למעל.

דת

יום הולדת המשיח

לפני 1951 שנה (בערך) נולד באבוס של דיר בבית-לחם תינוק. חייו המופלאים של האיש, מן הרגע בו יצא מרחם אמו, בת נצרת, ועד לרגע שפח את נשמתו, על הצלב אליו סומר כפושע, הלהיב את דמיון האנושות מאין סומר הו. לא היה איש לפניו או אחריו שעורר בלבבות אדם אהבה כה סוערת ושואה כה עקי שנית, לא היה איש לפניו או אחריו שבשמו

בוצעו מעשים כה יפים ופשעים כה מתועבים. ישו איש נצרת, הצעיר היהודי בעל האמונה הלהטת, שנערך כהתגלמות האלוהים והוש' פל כרמאי בזוי, שינה את גורל העולם — ואת גורל הארץ אשר על אדמתה חי ומת.

בבית-לחם ובנצרת, בחברון וביפו, בירי' שלים אשר משני עברי החומה דיננו הפע' מונים בקצב אחיד. 35.000 האורחים הנוצרים של מדינת ישראל, על שלל כיתותיהן, הת' כוננו לחוג את יום הולדת משיחם.

בשעה 10.30 בליל ה'25 לחודש דצמבר, הדהדו סימטותיה השוממות של יפו מגלי ה' אור שהתפשטו למרחב כשפעמוני הכנסיות הנוצריות בישרו לאלפים נוצרי יפו את הת' קרב שעת "תיקון החצות" של חג המולד. אותה שעה עברה ניידת המשטרה בין שבילי השטח הגדול, כשהיא בולשת בשיגרתה ה' גילה אחר עברייני-לילה, משעברה עליד הכ' נסיה הקטולית, הגדולה שבכנסיות יפו, הא' רו פנסייה את רחבת החצר. ליד השער נראה הכומר הערבי, שיצא לגן לשאוף אורב טרם יתכנס ליכנס חצות. מ'150.000 תושביה היו הודיים של העיר, אשר עוד לפני ארבע שנים המהת מרוב חוגנים, שעה שעשרות אלפי תו' שביה הערביים-הנוצרים מילאו את אולמות הכנסיות והצטופפו בבתיהם סביב אשוח חג המולד המסורתי, וזכו רק בודדים את תאריך החג הנוצרי. סמל משטרת עימי ויהנס גאס היוני בן ה'33, ששלושים משנותיו בילה ב' פו בין ה'500 היונים הנוצרים הזכירו פעמי' הכנסיות את תאריך חגה של הכנסיה היונית בשביעי לינואר.

טדי ואוליבר התיירים האמריקאים הנוצרים, ישבו אותה שעה במרתף מלון הירקון בתל-אביב, הריקו בקבוקי קוניאק בצוותא עם שתי ישראליות לבושות שמלות ערב, ענודות פר' חיתג. כשירדו הארבעה מהמונית שהסיעה אותם אל הכנסיה הקטולית ביפו, היו ארבע' תם בגילופין ורק בקושי הצליחו לתפוס לעצ' מם מקומות בין ספסלי האולם שרובם היו תפוסים על-ידי גברים גלויי ראש וגושים עטו' פות מטפחות לראשן.

רבים מבין תופסי מקומות הישיבה וה' מצטופפים בעמידה היו יהודים שבאו מתל-אביב לחזות בטכס הנוצרי. גם מקומם של מדי צה"ל שבלטו בין הספסלים, לא נעדר. לוב' שיהם חמקי ממחנותיהם, האוינו בקשב של תמיהה לשירת היהודייה שהשתפכה על פני האולם מפיו של הכומר נוצרי מקהלת, שלו עלידי העוגב במנגינה דתית רבת-רושם.

מכוניות הפאר הזרות שהקיפו את רחבת הכנסיה, העירו על נוכחותם של דיפלומטים נוצריי מדינות קטוליות בישראל, שישבו בין כתלי אכנסיה, שאפו מלוא ריאותיהם מבוסס הקטורת שעלה במבת-התפילה, ועורר בנוכ' חים שיכרון קל ונעים, על הבמה הועלתה רי' קונסטרקציה תפאורתית מסורתית, שרקעה היה האבוס בבית-לחם, ערס לידתו של ה' נוצרי ודמויותיה כללו את התינוק ישו, האם מריה, האב יוסף, כבשים מספר, חמורים ורר עי-צאן בתלבושות-אופי, שיצרו יחד תמונה שהגדילה את חגיגותיו של המעמד בעיני ה' נוכחים, שעה שנוצר המקהלה השמיץ בקול סופרנו דקיק, ליל שקט, ליל קדוש.

המרד על הים

לא שרדו אשליות

בחור-האכול המרוות, בקומה השניה של בית יורדי-הים, המבצר האחרון שנשא ביו המורדים (מלבד א/ק דרומית ששבחה בנמל טריאסט ואניות חברת דיונגוף) שרר מצב-רוח מדוכא. שתקני הפינג-פונג לא עלזו, כרגיל הבדיחות הגסות הרגילות היו פחות מצחיקות.

לא היתה זאת הפעם הראשונה, משך 42 ימי המרד, שלם של המורדים נפל. אולם מי עולם לא היתה התמוטטות פנימית זו כה הד' לטית. בפעמים קודמות נשאר ניצוץ של אופ' טימיות, אמונה אינסטינקטיבית שבסופו של דבר יקרה משהו שיציל את המצב, יתגלה נשק חדש שיוצק את "אנשי המלך". אולם הפעם לא שררו שום אשליות. כחיילים שירו את כל כדוריהם ונשארו מנותקים, חסרי תחמושת, חיכו הימאים לכניעתם הזדאית, כשרק שתי נחמות בלבם: ההכרה כי עמדו במאבק כגב' רים, והתקווה שהאויב לא יכריח אותם "להי' כנע ככלבים", אלא יכתוב להם תנאים של כבוד. שהרי גם לאויב מנוצח משאיר מנוח אדיב את הזכות לשאת את חרבו בשבי.

החרב החדה. כשם שעכבר-הישיבה הר' גלים לא הבינו את משמעות הסעיפים הפור' מליים שבגללם פרץ המרד, למראית עין, כך לא הבינו בדיוק את גיוני הניסוח שהפך את הצעת-הפשרה להצעת-כניעה. ההבדל הקטן היה נעוץ בפרט של ניסוח. הצעת הימאים הי' תה: הבטחה מפורשת להחזרת כל ה' מאים, כולל דברי המרד שגויסו לצבא, לא-גיות. הצעת הכניעה שנתקבלה על-ידי הכניסו: הבטחה להחזרת כל הימאים, ללא הבטחה מפו' רשת כי אמנם ישוחררו המגויסים.

הובנות מים לשיכון

טון יקר

"במשך הזמן הרב בו אני מתעניין בקהילה היהודית בהודו, בקרתי בארץ הזאת ארבע פעמים", סיפר ד"ר עמנואל אולס' בנגר, יליד פולין בן ה'63, איש קרן-היסוד שהפך אפוסטרופס של בני-ישראל ושהעלם ארצה. "הם החליטו לחזור להודו (העולם הזה 737), וראיתי את הערים והכפרים בהם הם גרים, הכרתי יהודים מכל השכבות ומכל המעמדות. אפשר להגיד כי התשושה לעלות ארצה נולדה אצלם רק עם קום המדינה. בשליחותיהם אל קהילת הודו, וביחוד באחרונה, בחברת חברי אריה לוי ובן-פורת, הדגשנו שוב ושוב את קשיי החיים בישראל. הזהרנום, כי כל מי שמחפש חיי נוחות — לא יעלה. העבודה שמצפה להם פה בישראל קשה לאין שעור מזו שרובם היו רגילים לעשות. בו בזמן שיהודי הודו רובם ככולם פקידים וסוחרים — בני מעמד מיוחד בהודו החיה עדיין על מבנה חברותי של מעמדות — יצטרכו לשנות מקצועותיהם ולקבל עבודות גופניות. אם הסוכנות חפה מפשע בדבר אחד, הלא הוא זה: 'הוהרנו את העולים ולא הבטחנו להם מאומה שלא קוים.

התגובה של המתכננים לעליה היתה אחת: דרישה לעלות באווירונים בהקדם האפשרי.

עם הגיעם ארצה הסתדרו רובם בקבוצים (מסדה, אפיקים), מספר קטן מביניהם דרש קבוצ דתי, סודר שם אך עזב לאחר זמן מה, כיוון שאין דתיות וזמה לזו של היהודים האשכנזים. כעבור זמן לא רב הרגישו רובם, כי לא יוכלו להמשיך בחיי קבוצ, עזבו, ולפי בקשתם סודרו כ'200 נפש בבאר-שבע, שם ניתנו להם בתים וממוצע של 20 ימי עבודה לחודש, סכום שהספיק להם. הצרה החלה כשהתברר כי לא תמצא עבודה בבאר-שבע גופה, ויצטרכו לעבוד בנגב הרחק ממש-

פחותיהם. נראה לי, כי היו אנשים, שהחליטו לעזוב ול' מרמרות של המשפחות הנפר שלבסוף ארגנו סביבם חוג ש' כי החיים בשבילים בבאר-שבע ל

ד"ר עמנואל

טעות ביו

להם כפה מלא עוד בהודו, א זאת."

עדה שונה מכל האחר ושלחו אותן מלבד למוסדות ה' והבריטית ולג'ואהרלאל נהר' דרישתם להחזרה. הרגשתם כ' כל יסוד. מקרה הילד שקופ

קבוצת ילדי עולים הודיים

הבטחה לעתיד

צעירים הורים יוצאים משימוניהם לעבודה
תרבות אסיאתית עתיקה

תחלה כארבעה עד חמישה להורים, שניצלו את ההתנהלות התעמולה, עד 3 משפחות. שוב עלן לציין, יו יותר קשים מאשר הוגד

תופעה מעציבה של ביורוקרטיה כללית ולא מכוונת נגדם במיוחד.

אף על-פי-כן, החליטה הסוכנות היהודית, למרות שאין כל סיבה מוסרית ובודאי לא חוקית לכך, להחזיר את אלה שיעמדו על זאת, להודו.

אני כשלעצמי, כידוע הנאמן והותיק של העדה היהודית, מאד מצטער על מה שקרה ומנסה בכל כוחי הן להבין אותם והן לעזור להם. ארשה לעצמי אפילו להגיד, כי הסוכנות לא עשתה את הכל שאפשר היה לעשות: כי העדה הזאת היא שונה מכל עדת עולים אחרת. אין הם מוצאים בבואם הנה חוג של יוצאי אותה גולה הותיקים בארץ ומתעניינים בהם. חינוכם להשקפה מעמית ובו לעבודה גופנית שבה להם במשך דורות קשה לשנות בדיעבד.

דעתי היתה כי יש לנהוג אתם אחרת מאשר עם עולים אחרים בשל הסיבות האלה ועוד בגלל ערכם המיוחד עבורנו: תכונותיהם האישיות הטובות והקשר שהם עלולים ליצור בעתיד בין ישראל והודו — דבר שמבחינה מדינית חשוב לנו מאד. היה צריך להקל עליהם את קליטתם, לסדר אותם במקצועות לפי בקשתם — עד כמה שהתנאים מרשים זאת. אין לדחות את סידורם בגלל אידיעות השפה — יש ביניהם בעלימלאכה מצוינים שיוכלו לתקן סיר חשמלי גם אם לא ישוחחו אתו עברית.

עוד אני תקווה, ויש לי יסוד לקוות זאת, כי בהשתדלות הדדית אפשר יהיה לשכנע את רוב המשפחות להשאר בארץ. יהיה דרוש לזה רצון משני הצדדים. רצון מצד העולים להשתנות, והבנת הסוכנות כי מקרה מיוחד קיים פה. חבל לנו מאד, להפסיד אלמנט יקר של יהודים ששמרו על יהדותם בתנאים הקשים ביותר, מנותקים, ומוקפים תרבות זרה וע' צומה. אנו חייבים להשתדל, כי לא ילך לאיבוד גרעין אנשים, שיוסיף להיות הנוצר פה, טון יקר של תרבות אסיאתית עתיקה.

ממה שתארו לעצמם למרות

«סענותיהם, שהעלון בכתב ימים גם לצירות האמריקאית ין בהן אחת שמצדיקה את יימת הפליה לגבם, משוללת ולים סרבה לספל בה, היא

מטבח בשיכון באר-שבע
מקרה מיוחד

אחרת זכה בבורסות הכספים בחו"ל: רכבות לירות מוברחות הוצעו למכירה. בעלי הלירות הישראליות חששו לערך כספם, עקב החלפת השטרות, השתדלו להיפטר ממנו בכל מחיר. התוצאה: נפילת מחיר הל"י בצירוף לשני פרנקים (השער הרשמי: 12 פרנקים), בתל-אביב 40 סנטים (השער הרשמי: 280 סנטים). טוחרי הבורסה חכמו ממשברים כספיים בארצות מוצאם, חששו מהקפאת כספיהם, או החרמתם החלקית. לא הבהיר: חוסר הצהרה רשמית, שהיתה צריכה להרגיע את דעת הקהל. הודה שר האוצר, אליעזר קפלן, בהוכיחו את העניין בכך: סת: החלטנו לתת לעניין לעבור בשקט.

השוק השחור גולש נקניק חמור

בירכתי שכונת-התקווה, בצד כביש ירוש' לים, היתה ההרגשה מזה זמן מה, שמבצע חשאי נערך מדי פעם מאחורי המזבלה של מקוה-ישראל, מעבר לפסי הרכבת הישנים. אלא שאיש לא טרח לצאת למקום. באחד מימי השבוע, בשעות הבוקר, חצה אלמוני את השדה הפתוח, כשלפתע סנוורו אותו קרני שמש חזקות שחזרו מהקרעק לא הר שפגעו במכתח מבריקה. הוא סכך על מצחו בידו: מרחוק הבחין בערימה מזוהה של גרזן, סכינים, אקדח ומספר כדורים. ה' תמונה עוררה בו התרגשות ואסוציאציה מיי-דית של מסתננים.

הוא החל רץ. בדרכו נתקל בשיחים שהכ' שילווה. כשהתורומם, התבונן לצדדיו, מאחורי המזבלה גראו לעיניו מספר אנשים שעסקו בעיסוק משונה. הוא המשיך לרוץ עד אשר הגיע אל תלפון הקרוב. חייג 4444: «מצא-תי נשק ליד מקוה-ישראל», הודיע למשטרה, «בואו מיד».

ריח מזוהה עלה באפם של השוטרים כש-התקדמו למקום. מאחורי המזבלה נתגלה לעי-ניהם מחזה שהרתית את דמם: סוס, פרדה וחמור שחוטים התבוססו בשולולית של ים-טרי. לידם, רגליו טבולות בדם, עמד חמור תוהה, שטרם הספיק להשתח.

ששה אנשים נעצרו במקום. כשנערך מסדר הזיהוי במשטרה, זוהה אחד מהם, עלי-די המודיע למשטרה: כשחוט מקצועי, מוכר לו. אמר אחד השוטרים: «אילו לא היינו תופ' סיס אותם היום, היינו אוכלים מחר גולאש נקניק חמורי באחת ממסעדות תל-אביב».

בתי סוהר אחרים אך יחפים

לפני כמה שבועות פנה אחד האסירים אל שמואל יוגב, מנהל בית-הסוהר ביפו, ביקש ממנו לאפשר לו לעבוד ולהרויח כמה לירות למען יהיה לו ממה לחיות בתום תקופת מא-סרו. יוגב הסתכל מבדל לחלון המסווג של משרדו, מהקומה השנייה של בית-הסוהר, הר-הר בפרשתו של אותו אסיר. היתה זאת פרי-שה מיוחדת במינה: האיש היה נשוי לאשה חולה אנוש במחלת הסרטן. הרופא אמר לו שתחיה רק כמה חודשים, והצורך להנעים לה את חודשי חייה האחרונים הפך תוכן חייו. הוא עסק בגניבות, קנה לאשתו פרוחה ובגדים יקרים, השתדל להביא אור לתוך חייה. הדבר הוביל אותו לבית-הסוהר. התו-צאה היתה שהאשה הופיעה בבית-הסוהר, דרשה ממנו גט.

כשהרהר המנהל גבה-הקומה ועדין-ההליכות בטרנדיה זו, הראייה לעטו של או. הנרי, עלה בו רעיון. הוא פנה אל אברהם כרמי, מרכז לשכות העבודה הכלליות, בהצעה: לאפשר לאסירים, שנידונו לתקופות מאסר עד שני-חיים, לעבוד במפעלים אזרחיים, להתמחות במקצועות בהם חסרות ידיים עובדות. כרמי התייחס לעניין בסבר פנים יפות ביותר, הב' טיה שהאסירים אשר ייקלטו בעבודה יוכלו להשאר בה גם אחר שחרורם מבית-הסוהר. השמועה כי עתידים הם לצאת בשעות היום לאור העולם, לעבוד ולהשתכר עברה חיש מהר מתא לתא, שימשה נושא מרכזי לשיחות מתחת לשכבת האוכל בחצר בית-הסוהר. לא-סירים נראתה כפתח לישועה: כיום הם מת-נונים מחוסר מעשה, צפופים בתאיהם (שנו-עדו לקלוט 215 איש, אך כבר קלטו למעלה מ-400).

אולם חיש מהר נתברר שיש עוקץ בכל העניין. אמנם הסכימו המעבידים לשלם את המשכורת ההוגנת, גם לבטח את האסירים-הפועלים מפני תאונות. אולם לפי פקודת בתי-הסוהר המנדטורית (משנת 1946) אי-אפ' שר לשלוח אסירים לעבודות חוץ, שהיא מו-תרת כשלעצמה, אלא תחת ליחוי סוהרים.

• אסירים העובדים בתחומי בית-הסוהר אינם מבוטחים. במקרה של תאונה בעבודה אין איש אחראי לתשלום פיצויים.

היה זה בלי ספק הויתור המכאיב ביותר. אמר ימאי: «אני מרגיש כאילו בגדתי בנמרוד (אשל). הענישו אותו מפני שנשא את דברי שלי, והנה אני חוזר מבלי שיובטח כי יחזור...» היה זה נצחון של ההגיון הקר על הרגש הלוהט. נצחון במאבק שהתנהל לא רק בקרב 600 השובתים, אלא קודם כל בקרבו של איש אחד: אייק. עוד לפני שבוע אמר: לא אחזור לים לעולם בלעדי נמרוד. אולם גם הוא הבין שרגש אישי, יהיה אציל כאשר יהיה, אסור ש' יפגע בצייבור כולו. גישתו זו ניצחה.

הפרט הזה הכאיב לא רק מבחינת הרגש. למעשה הסכימו הימאים להשלים עם העובדה שגם להבא תרחף מעל לראשם חרב חדה שת' חיו כל ראש אשר יורם יתר על המידה. שהרי כל ימאי אחר שטרם שרת שנתיים בצה"ל עלול להיות מגויס בכל יום, כשההסתדרות וחברת שוהם תחלטנה ששוב אינו חיוני לקיום הצי המסחרי הישראלי.

התנאי היחיד שנתקבל עלידי ההסתדרות לא כלל ויתור מעשי, אף כי יש בו הודאה אילמת בצדקת אחת מטענות הימאים. כי כא' שר הסכימה ההסתדרות להבטיח כי כל השוב' תים יחזרו לעבודה הודתה כי רוב ה"מתנד-בים" אינם אנשים הראויים להוסף ולשרת בים, או שאפשר להפקיד בידיהם את האניות היקרות לאורך ימים. החזרת כל הימאים, ללא דיחוי יתר, אפשרית רק אם רוב רובם של המתנדבים (פרט לימאים הוותיקים שעלו על האניות המושבתות בהאמינם כי הימאים שגו בשביתתם) ירדו בשקט מן האניות אשר עלו עליהן תוך תרועות-הצוצרה כה מפארות. אולם כל הישקולים האלה לא המחיקו את הגלולה המרה. לא היה כל מקום להשלייה עצמית: השביתה נשברה. איש לא האשים את המנהיגים, אף כי רבים (וביניהם גם אייק) סברו כי נעשו שגיאות טכסיות חמורות. אך על פרט אחד התחלקו הדעות. חלק אחד של המורדים סבר כי צדק הקצין שאמר: «עכ' שיו המצב יהיה דע שבועתיים... הם ראו כי כל מאמצינו לא יכלו למגר את המנגנון, ועכ' שיו יהיו חופשיים לחנוק אותנו כאוות נפ' שם». ואילו המתנה השני צידד עם בן-שיחה, שאמר את ההיפך: «המצב השתנה מן הסצה אל הקצה. הסרגו את המסחה מעל פרצופם של שוהם ועבדיו בהסתדרות. מעתה לא יתנו להם לגרום למרד שני. אבל אם שוב יתייחסו אלינו כאל כלבים, נקום שנית, ואז נהיה למודי נסיון, מסוגלים לתת מלכתחילה למאבק כולי את האופי המתאים...»

פושעי מלחמה עין תחת עין

ג'וסף גולדין, טייס אמריקאי, שנתעחו בהתקפת אויר על עיירה אוסטרית במאסר 1945. היה אחד ממאות הצירים בכינוס עו' למי של חיללים משוחררים ברומא, שייצג 30 מיליון חיללים משוחררים מ-19 אר' צות וושן בדרכי השמירה על השלום. בוועידה נפגש הטייס עם סופר עתון אוס' טרי וביקש לעזור לו במציאת האדם שקלע אליו את הירייה שגולה את כוח ראייתו. רצונו של גולדין היה להיפגש עם החייל ולהודיע לו כי סלח לו על מעשהו, לבקש את סליחתו על פצצות מטוסו שהיו עלולות לממא גם אותו.

כאשר השיחה התפרסמה בעתון האוסטרי פנה למערכת חייל משוחרר גרמני שהציע לתום את אחת מעיניו הבריאות שמא יצליח להחזיר בכך את כוח ראייתו של הטייס האמריקאי ואז יוכל לראות את העיירה שהתריב והשמיר ב-1945 ואת החורבן ש' גרמה מלחמה, בה לא רצה איש.

כאשר נתבקש איגוד החיילים המשוחררים בישראל לפרסם מעשה זה במידה רבה ביותר היתה תשובתו שלילית. הנמקתו: «בתנאים רגילים יש במעשה זה תוכן אנושי עמוק... אך בינוני לבין חיילי היטלר אינם מבדילים יחסי מלחמה רגילים, אלא דבר מה מחריד יותר ומוזעזע יותר... נחלי דם של ששה מיליוני אחינו ואחיותינו... דין חיילי היטלר אינו בעינינו כדון לוחמים לשעבר».

מוכיר האיגוד הישראלי: «אותו חייל גר' מני המוכן להקריב את עינו הבריאה... הוא וחבריו ראו בעיניהם אלה משך שש שנים רצופות את הנווהה הגדולה ביותר שהיתה אי-פעם בעולם».

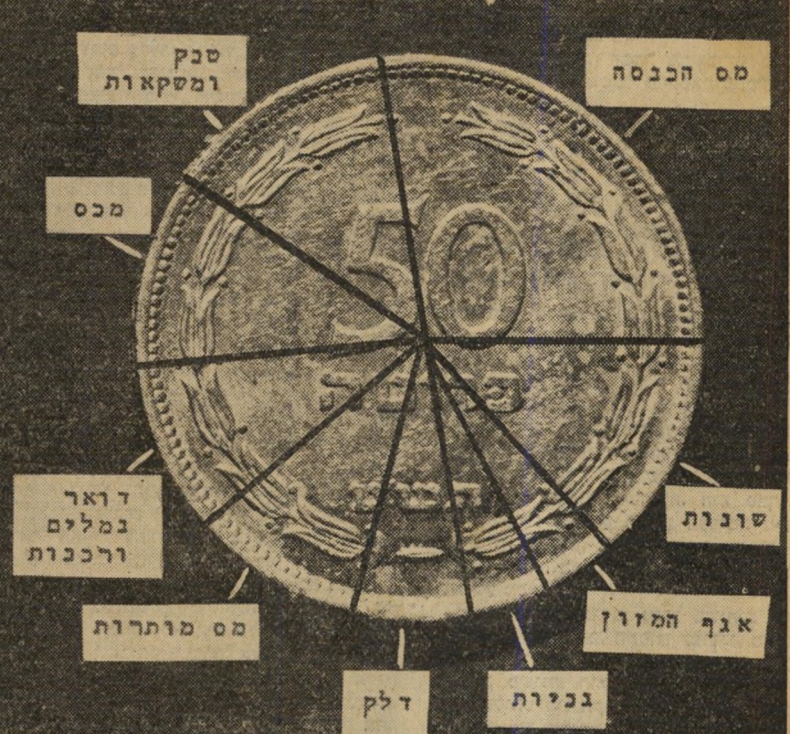
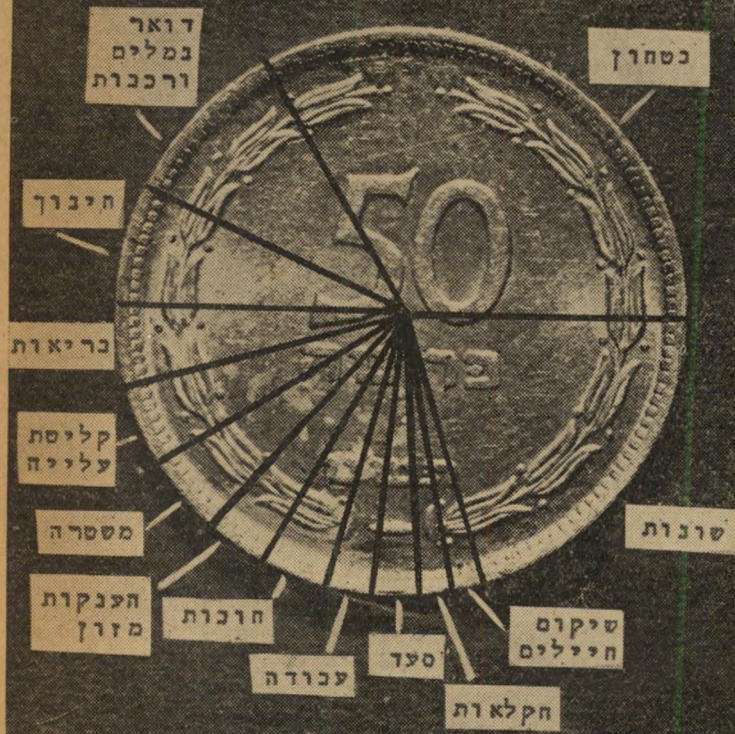
המשק הענין לא עבר בשקט

כאשר הקרן הקיימת לישראל ערכה לאליעזר זיגפריד הופייין, יושב ראש מועצת הבנק הלאומי, מסיבת כבוד במועדון המסחרי והתעשייתי לרגל הרשמתו ה-120 בספר הזהב הודיע חתן המסיבה לעיתונאים, כי הוזמנו שטרות כסף ישראליים חדשים ובקרוב יוח' לפו השטרות הישנים בחדשים. העיתונות לא יחסה חשיבות מיוחדת למ' אורע, לא הבליטה אותו במיוחד בתגובה

השילינג שאתה משלם -

לאן הוא הולך:

מניין הוא כא:

במד'נה

כך בן שלושה חדרים ברמלה, עברה אליו עם בתה ובעלה החדש. עד מהרה נוכחה לדעת שלא בחרה יפה. "בעלי היה חולה רוח", מס' פרת הלנה. הוא היה מתעורר בלילות, כתר צאה מחלומות חולניים, בשאגות פראיות, מדבר אתה בלשון העולם התחתון, מכה אותה ואף את בתה הקטנה. כשהיה חוזר הביתה, לעתים שהלכו וגעשו רחוקות יותר ויותר, היה שתוי עד כדי התפרעות. מקום סקנדלים ומכה. כחודשיים לאחר נשואיה, נסתבר להלנה, שחשבה עד כה שנישאה לאר פה, שבעלה איננו אלא כייס מקצועי. אחד ממכירה, שהיה קצין משטרה, פגשה ברחוב. "ספשה שכמותך", אמר לה, "למה התחתנת עם גנב?"

אותו זמן ישב שלום בבית-הסוהר וחיכה לאשתו, כדי שתשחרר אותו בערבות עד למשפט. עד אז הספיקה המשטרה לפתוח גג דו ארבעה תיקי כייסות. "מקצועי הוא הנהג דמנות", אמר לשוטרי שהכניסו לתא בית הסוהר, "וקרביני הוא קורבן ההדמנות". שלום היה מוכר לרוב שוטרי תל-אביב וי פו כשחצן לבושהדר ומצותצח, מעורה בחיי העולם התחתון של ארבע הערים, גנב מועד שאין לו תקנה. בבית-הסוהר ביפו היה גיי בורם של האסירים, שהתרגלו לנוכחותו ביי ניהם, שנעשתה שכיתה משנה לשנה. נוסף לכך העריצוהו בגלל הקשרים המצוינים שהיו לו עם אנשים מבחוקן, שהצליחו לחזור לבין כתלי בית-הסוהר, מפעם לפעם, להעביר לו מטעמים כתרנגולות צלילות.

לא ייתכן במאה אחוז. כאשר נתפש לאחר ביצוע גניבה בשתי עשרת אלפים לירות בבית מסחר לסדינים ולבנים ביפו, הובא לפני השופט שלום קסאן, בבית-המשפט המ' חוזה, כשידורו מושהלה הוקן, מסגור עליו לפני השופט. מושהלה הפך אחר חמשים שנה בארץ, לידים של כל האסירים. הוא מבלה את עיתותיו בבתי-הסוהר, מחליף לא סרים ספרים ודואג לצרכיהם בחוק. אמר לו השופט קסאן: "מושהלה, אתה מאמין שתור כל להחזיר את הטיפוס הזה למוטב?"

ענה מושהלה: "הוא נשבע לי לפני ש' נכנסנו לאולם בית-המשפט, שיהיה בן-אדם, מעתה והלאה, אבל אני שמכיר אותו חושב שהדבר לא יתכן במאה אחוז". שלום שוחרר בערבות להתנהגות טובה. ההתנהגות ארכה פחות משבועיים. הפעם נת' פס שלום בן-שמואל, כשהוא נוטל את ארנקה של אחת הגברות שישבה בשולחן הסמוך לשי' לו באחד מבתי-הקפה התל-אביביים. מאז חיכו לו חבריו לתא, בתאריכים קבוי' עים ולעתים גם בשעות קבועות. "עוד מעט יבוא שלומיקה", היו אומרים. "הוא לא יוכל להתאפק עוד הרבה זמן". ושלום, שהיה מוכ' תחרר ונכלא לסירוגין, שיפר את שיטותיו

גם במשפחות ההגונות ביותר. הוא עשה למענו דבר פעוט ביותר: מחק את שם אחד מלקוחותיו, מטופס ה-2 של משרד האוצר, אשר הקציב לאותו לקוח דמי-נסיעה לכר' טיס טיסה, רשם תחתיו את לייבוש בול-י שטיין. ימים מספר לאחר מכן ישב בורנשטיין על כורסתו בתוך קונסוליון שעמד לצאת ל' אירופה. כשארבעת מדחפי האוויר החלו מטרטרים היתה הרגשתו העצמית של ליי' בוש בטוחה למדי. אך לפתע עלו על האוי' רון שעמד להמריא שוטרי משטרת הגבולות, שהסבירו לו כי עליו להופיע בבית-המשפט, בכל זאת.

"למה התחתנת עם גנב?"

"מה לעשות?" שאלה הלנה הירש בת 35, קצרת-קומה, דק-גיוורה, שחורה ולבושת חליפה חומה. פניה היו עשויים בקפדנות נשיית. היא היתה לבושה בטעם טוב: "זה המזל שלי. התחתנתי אתו אחר שהוא ריכזה אותי. סיפר לי שהוא עובד בבאניה ורוצה להסתדר בחיים עם אשה כמוני". הלנה עמדה על המדרכה, מול שער בית משפט-השלום בתל-אביב. מבעד לסורגני הח' לון הקטן של בית-הסוהר הגע של משטרת יפו, נשקף ראשו של בעלה לשעבר, מיועם של כל שוטרי המחלקות הפליליות במדינה כולה. הוא ידוע לפי ארבעת שמותיו, שלום ויינשטוק, שלום ברוך, אליעזר שלום ושלום בן-שמואל ושלום תעודות הוהות שהוא נושא בכיסו בקביעות.

בשנשאה לו הלנה לאשה, היה כבר שלום אחר שלוש שנות ותק בבית-הסוהר של ממ' שלום המגרט. כל מה שהלנה, אם לילדה בת שמונה מנשואיה הראשונים, ידעה עליו אז, היה שכשלוש שנים לפני-כן הגיע ארצה עם הצבא הפולני ושבוזמן המלחמה היה חייל בצבא האדום. אותה שעה חיפשו אותו חצי תריסר ממשטרת אירופה כעון תריסר עב' רות כייסות. הלנה שקיבלה זמן קצר לפני נשואיה שי-

דאבאני החליט להתחקות אחרי העניין, התלבש, הזעיק את חברו לעבודה, הסמל אלבלה, ושניהם יצאו במכונית משטרה בעלת מספר אזרחי לתור את העיר הרדומה. תחילה הסתובבו במנשיה, אך העלו חרס. כאשר נסעו לאחר-מכן לאורך רחוב מרמורק ראו את דוד כהן מהלך להבימה. הם עצרו את המכונית והעלו את הצעיר עליה. כהן סיפר כי הלך לחבר שהבטיח לקחתו לע' בודה וגם שאלת הסמל דאבאני: "אולי ידוע לך משהו על מכונית נושאת עז'?" לא הביאה אותו במכונית והוא המשיך לתאר את ידי' דו הטוב שמצא לו עבודה.

בתחנת המשטרה קרבו אליו שני הסמלים, החלו מרחרחים סביבו. כהן התחיל מגמגם וסיפורו נעשה חיור. לפתע הכריז דאבאני: "אין כל ספק שכהן ביקר הלילה בדיר-עזים! בגדיו ממש מסריחים".

חיפוש שטחי בשרחולוי המכופלים של כהן העלה גם קצת זבל עזים. כהן הודה בכל פרשת הלילה. הוא יצא עם חברים מספר, הגיע מכונית פרטית, נסע לשכונת מכבי, פרץ לדיר של עזים, הוציא עז אחת. הוא וח' בריו נטשו את המבצע כאשר הרגישו כי עוקבים אחריהם.

שני הסמלים הובלו עלידי כהן לחורבה בשכונת מנשיה בה נמצאה המכונית נושאת העז, אחר יצאו לאסור את האחים יצחק וי' הושע סיטון, שותפו למבצע.

שני האחים סעדו פת שחרית והופתעו מה' ביקור הבילתי צפוי. הסמלים חיכו בסבלנות לסיום הארוחה ולקחו את לאחר-מכן, את שני האחים לתא-המעצר. האחים מייד החלו מח' פים את דוד המלוכלך: "אמרנו לך להתרחץ אחרי שנשאת את העז, אך, אתה, מעולם לא אהבת להתרחץ!"

רוחו הרעה של הסוכן

כשירד לייבוש בורנשטיין, תירי יהודי מ' איטליה, מהאניה שעגנה בנמל חיפה, קיבלה את פניו משלחת מטעם משטרת הנמל. המש' טרה גילתה בין מטלטליו 7000 דולארים מזוייפים. הוא נאסר ושוחרר בערבות עד לבי' רור משפטו. בינתיים, הגיע לייבוש למסקנה שכל העניין אינו מוסף לו כבוד. הוא החליט שבמקום לתייר בין כבישי תל-אביב, ירש' לים והגליל, ישכח מכל העניין וישכית אותו מתיקית בבית-המשפט המחוזי עלידי הסתל' קות מוקדמת מהארץ. כיצד עושים את זה? מכרים הציעו לו לנסות את מולו אצל סוכן הנסיעות הותיק שטיינברג. הסוכן השי' תת' בצערו של התייר על כל העניין הקורה

ולבית-הסוהר אין די סוהרים כדי ללוות את האסירים למקומות העבודה.

לכאורה נראה שהעניין פשוט למדי. בית' הסוהר יגבה את שכר העבודה של האסירים, ייכה ממנו את הוצאות השמירה והליווי, יח' לק את היתרה לשני חלקים — מחצית לאר' צר, תרומה לכלכלת האסיר ושיכונו, ומחצית לאסיר עצמו, שיקבל את הסכום בצאתו לחפ' שי. אולם הדבר הפשוט למראית עין אינו פשוט כלל במנגנון ממשלתי. טען האוצר: אין בית-הסוהר רשאי לגבות כספים. אלא כל השכר חייב להגיע לקופת האוצר. ואם דרוש לבית-הסוהר מספר נוסף של סוהרים, עליו לדרוש תקן חדש, לקבל אישור בדרך הרגילה. התוצאה: מזה כמה שבועות, מאז נעשו הסידורים עם לשכות העבודה, אין הדבר יוצא לפועל.

הסעיף הנשכח. גם מנהל בית-הסוהר יודע שכל עניין השמירה מיותר לחלוטין. אסיר השפוט לתקופה של כמה חודשים לא יסכן את עתידו לשם בריחה חסרת-סיכויים. עוד לא קרה שאסיר שברח לא נתפס שנית בעבור זמן מועט. בריחה ממאסר מזכה אותו בתקופת מאסר נוספת בתנאים רעים יותר. אולם החוק מרשה יציאה לעבודה ללא ליווי רק לאסירים שנשפטו לשלושה חודשים ומ' טוה, ותיקון החוק ידרוש זמן גם במקרה הטוב ביותר.

בלבו של רם סולומון, שנתמנה זה עתה לנציב בתי-הסוהר, עלה רעיון להשתמש בסי' עיף הישן של החוק, המאפשר חסרת-שוט' רים בתשלום (למשל לצורך שמירה על חור' נה, מסיבה ובסתון אישי). אולם סעיף זה נשכח, ולא השתמשו בו מאז שנים.

כמוצא יחיד נשאה, איפוא, לחכות שהמ' כונה הכבדה של הביורוקרטיה הממשלתית תסחן את הבעייה, תמצא פתרון לבעייה ה' פשוטה שהיא כה מסובכת. בינתיים מחכים האסירים שמפאת חוסר תקציב נאלצים רבים מהם להסתובב בבית-הסוהר בבגדיהם ובנע' ליהם הפרטיים, ואחרים מהם אף מתהלכים יחפים.

פשעים

חשיבותו של נקיון

שלוש נקישות בדלת העירו את סמל המש' טרה ציון דאבאני, איש מדור מניעת הפש' עים. הוא קפץ למכנסיו ופתח את הדלת לעציר נרגש שסיפר כי לפני חצי שעה, בשתיים אחרי חצות הרגיש ברעש של מכר' נית ליד ביתו במנשיה ובהציצו מבעד לחלונו ראה כי נהג המכונית הוא דוד כהן, צעיר תל-אביבי ידוע. הוא ראה גם מספר אלמונים במכונית והיה מוכן להישבע שראה אף עז בתוך המכונית.

כדורגל

מלחמת השמים בליגה

הגשמים העזים השביתו את מלאכתם של הכדורגלנים (ושל שאר הספורטאים). הליגות השונות נפסקו כיוון שאינטי הכדורגל הפכו אגמימים ובמקום כדורגל אפשר היה לערוך בהם תחרויות נאות בכדורמים ובשחייה. הפטר עסקן ותיק של התאחדות לכדורגל: "כנראה שמן השמים נלחמים בנו!" הוא נבח משך שלוש שנים האחרונות כיצד נפסקות הליגות בגלל סכסוכים קטנוניים בין עסקני הספורט. ליגת 1951 זכתה להתחלה יפה, אך ביצועה הסדיר נמנע כאשר הגשמים הצפו את האיצטדיום.

פדלמות ובשר. ככל שפסקה הפעילות בליגה האזרחית פתחו האחראים להכנת הנבחרת הצבאית בעבודה מתוכננת להרכבת נבחרת לקראת ארבעה שבועות משחקים עם הנבחרת התורכית. משה (מוסט) פוליאקוב, מאמן הפועל פתח תקוה, הידוע בהתמסרותו לקבוצתו, אימן את השחקנים שהתקבצו מכל פיקודי וחילות צה"ל שקנו שביתה במחנה צבאי המצויד באולם ובאיצטד כדורגל.

בימי גשמים למדו תיאוריה באולם ובמוזיאור נאה התמודדו עם קבוצות צבאיות ואזרחיות כדי לעמוד על כוחם ויכולתם לרוץ ולקפץ משך 90 דקות משחק.

השחקנים, חניכי אגודות ספורטאיות אזרחיות מתנגדות, דחו את כל הניגודים ביניהם, היו מבסוטים מהטיפול הניתן להם, למרות שאימוניהם לא היו קלים.

אריבניג (אריב) מונדישין, היאנקי גבהיחקר מה והמשפוק היה המשפוק הראשי כיוון שהתנדב להעלות את הכושר הגופני של הספורטאים. לשם הצלחת תפקידם הריץ אותם יום יום למרחקים עצומים, תלה אותם על סולמות התעמלות שבדיים והאכילם הרבה בשר.

היריבים לעתיד, אנשי הנבחרת הצבאית התורכית, לא ישבו בחיבוק ידים, ערכו משחקי מבחן. השבוע ניצחו לפני 25 אלף אתונאים את נבחרת הצבא היווני 2:0, הניסיון בכך נצחון לרשימת נצחונותיהם. לאחר שבגור לפני שבועות מספר על נבחרת צבא לוסמבורג העזירה 2:5.

ארבע הפגישות חולקו שווה בשווה: פנימיים בישראל ופעמיים בתורכיה. אם ייבש האיצטד הרמתיני ייערך בו המשחק הראשון. אך המשחק השני ייחד למחנה צבאי וכל צופיו יהיו אזרחים של הרמטכיל.

כדורסל

שעורים לבנות

לפני חודשיים התארגנו במכבי חיפה בנות מספר כדי להקים קבוצת כדורסל. את הקבוצה ניהל יצחק (יוזי) מחורי, שחקן הקבוצה הבוגרת. למרות שזמנו הפנוי היה קצוב בשל שירותו בחיל-הים, אימן את הבנות בקביעות, פעמיים לשבוע בשעות הערב.

עבודתו של יוזי לא היתה לחינם. תחילה לא ידעו הנערות ללכת כדור ביד" אך חוס חדשים כבר שיחקו משחק קבוצתי. יוזי מתחזקת לבחון את אשר למדו, המיון את נערות הפועל, המשחקות כשנתיים לתחר נגד קבוצתו.

על אף מוג האויר הגשום התקיים המשחק במגרש המואר של בית-הספר הריאלי. במחצית הראשונה החמיצו שתי הקבוצות הזדמנויות רבות והתוצאה היתה 0:2 לזכות המכבי. העיר אחד הנוכחים: "התוצאה כמו בכדורגל!". עם התחלת המחצית השנייה הועלה קצב המשחק ולהפתעת הכל קלעו בנות המכבי סל נוסף, הוכיחו שהסל הראשון לא היה מקרי.

כאשר יחס השערים היה 2:4 לסובת מכבי נותרו עוד שש דקות עד לסיומו החוקי של המשחק. גשמי עזו שהחלו יורדים אילצו את השופט להפסיק את התחרות, להשאיר את התוצאות כפי שהם.

חילים כמו כושים

ההכנה הקפדנית של הנבחרת הצבאית לא היתה נחלת כדורגלנים בלבד. האחראים לאימן נבחרת הכדורסל הצבאית העמידו את יעקב שאלתיאל, שחקן ומאמן ותיק, בראש סגל כדורסלנים מוכשרים והורו אותם להסתפק בחקוקת לבד, להעלות את עצמם למבחן ממש על המגרש. לשם כך הופיעו בשני משחקים פומביים לאור החשמל.

בחפיה שיתק גוש נבחרת צה"ל בצירופיו ולהטוטי את כדורסלני הפועל הזורזים נציגים 25:59. בירושלים גברו על הקבוצה המקומית החזקה בשעור של 38:59. צעק שחקן ירושלמי: "הם משחקים כמו הכושים מהארגס גלוב טורטו" (מערודן כושי שמנהלו יהודי, נודד עמו סביב לעולם ומגיש קרקס של כדורסל).

את מות שרה חזן ופקד על העברתה לחדר המתים, לפני שנהג האמבולנס החזירה אליו בבהלה בצינו כי היא חיה.

שני בעלים לאשה אחת

רחל ויעקב היו ידידים מילדות. הם גדלו יחד בעיירה שבפולניה. אם כי רבים סברו שהשניים יהיו זוג למופת, נפרדו דרכיהם כשהגיעו שניהם לפרקם. כשהכירה רחל את חיים קירשנבויס, נתאשרה לו עד מהרה, ונתה את יד נעוריה והיתה לחיים לאשה. חיי המשפחה המאושרים, בעיירה, לא ארו כו. בשלהי שנת 1939 התקדמו הצבאות הגרמניים אל שרי העיירה. רבים מתושביה היהודיים. נמלטו. בין שיירת הפליטים ש" שררה דרכה בערבות רוסיה הלבנה, נמצאו רחל וחיים שמצאו מקלט באחד מכפרי היערות. לאחר שבועות אחדים, כשבאחד הימים לא חזר חיים ממסעו אל העיר הקרובה, הודיעו שקירשנבויס נאסר על-ידי המשטרה היסובייטית לאחר שנסתבך בגנבה.

בינתיים נתחלפו היוצרות. עיירתה הפולנית

שרה חזן, המתהיהחיה

באמת

נית של רחל שוחררה, בעוד שלכפר ששימש לה מקלט, נשקפה סכנת כיבוש. שוב התרוצצה רחל בין הגבול הרוסי-פולני, התינונה בגורל בעלה, אך עקבותיו נעלמו. לפני כשנתיים מצאה רחל את עצמה בידרת הפרטית שבשיכון העולים ברמלה. היא הסתירה בעבודה, וחשבה שכל מה שח"סר לה עתה, היא התחלה מחודשת של חיים משפחתיים מסודרים. היא היתה עדיין אשה צעירה, בת 33.

לימים, משחזרה לביתה, באחד הערבים, חשה לפתע שמישהו בוחן אותה במבט עקשני, מן המדרכה שממול, בצדו השני של הרחוב. היא הסתובבה בחצי פנייה ימינה. דמות הגבר היתה מוכרה לה. "רחל!" צעק האיש, והחל רץ לעומתה. לרגע חשבה רחל שכל דמה מתורקן מעוריקה ומצטבר בראשה. "יעקב!" הפליטה בהתרגשות רבה. זרועותיה חיבבו את יעקב פרומר, ידיד נעוריה. הוא היה רחוק. הוא שמר לה אימונים, קיווה שעוד ימצאה אי-פעם.

הדרך היתה פתוחה לנישואין. העיכוב היחיד היתה דרישת רבה של רמלה, לתעודה שתוכיח את עגינותה של רחל. הבעיה נפתרה על נקלה, אחר שנמצאו שכנים טובים, שהסכימו להשבע, במשרד הרבנות הראשית, שרחל אלמנה ענוה כחוק.

לאחר ימים מספר, נכתב השלט על דלת הדירה ברמלה: יעקב ורחל פרומר. חיי האושר של הזוג שמצא את עצמו לאחר תל-אות וגדודים נמשכו עד אשר ביום בהיר אחד נשמעו שלוש נקישות על דלת הדירה. רחל שפתחה את הדלת בחלוקיבית, נשארה עומדת תחתה כמאובנת. מולה ניצב בעלה חיים קירשנבויס, מאחוריה, על מיטתם שכב בעלה יעקב פרומר. "באתי לקחת את אשתי!" אמר הבעל חיים לבעל יעקב. פרומר קם וכיבד את האורח הביתי קרוי במכות אגרוף, וזכה את ישראל במישפט ביאדנדיה הראשון בדברי מיה, בו הנאשמת היא אשה שנישאה לשני בעלים.

הארץ

פעילות תותבת

עובדי הסוכנות היהודית פעלו ללא קשר עם השניים (תעריב). יצחק קישון, נהריה

עם שטח ההפקר מול שער יפו, ירושלים, ישיבה שרה חזן, בת ה-22, קטנה וחלשה, יוצאת קובלנקה, שהיתה מתה ביום הקודם. סביבה התרוצצו ילדיה, דוד (5), סבה (3) שלא הצליחו לתפוס, כיצד זה אמם, שאתמול מתה, מתנועעת היום. ציון, בן עשרת החדשים, ושינק בשדה לא התעניין בהתרגשות הבית, מצא, כי חלב אמו חם, לא השתנה כלל. שרה בקרה אצל משפחת בעלה במחנה העולים שבמקור חיים בגבולה הדרומי של ירושלים, עלתה לאחר מכן על אוטובוס מס' 6 לחזור העירה לבדוק את עיניה הכוראבות בקופת-חוליה. באוטובוס הרגישה עייפות מיותר, קשה היה לה לדבר וכשראתה מרחוק את מגדל מקא עצמה עיניה ונשענה על גבר שישב לצדה.

כשהתעוררה שוב מסטירת לחי ודקירת מחס בחזה, לא ידעה עדיין כי היתה בעולם הבא והפכה בזה לאחת הדמויות הנצחיות של אגדות המין האנושי על מתים שקמו לתחיה. אפילו לאיחוליו של הרופא התורני במגן דוד אדום, כי היה לה מזל ושהיתה

בינתיים חיפש דרך כיצד לרחות את משפטיה. אחד מחבריו, סבל נמל, מכרו עוד מימי עסקים משותפים בחוף-לארץ, היה בא לבקר בעת ההפסקות בבית-המשפט, ולעתים היה מביא לו בקבוק חזקה, שהיה גומעו בלגימה אחת. מקים שעוריות באולמי-הדין, מכה שוטרים ועושה שמח. עד מהרה הגיע למסקנה, שאין כוחיה ממושכת של משפט, להקלת חומרת העונש. שררי ברבות הזמן, מאבדת האשמה את אקטואליותה. לשם כך היה לעתים קרובות מופיע נוכח השופט כשפגיו נפוחים ואדומים כסלס בשל.

בינתיים, הצליחה הלנה להשיג גט גירור שין, תמורת תשלום של מאתיים לירות שהוא דרש ממנה. היא מסרה את דירתה בת שלושת החדרים ברמלה ובדמי המפתח שקיבלה הצליחה להשיג את הסכמתו לגירושין. היא השיגה לעצמה חדר בים, החלה עובדת בקופת חולים כאחות. לעת ערב, בדרכה מעבודתה הביתה, עברה לעתים באחת הסימטות בים. מתוך סקרנות אנשי הציצה לבית המרוח המזרחי, שהיה גרוש אנשי העולם התחתון. כשנתקלו עיניה בבעלה לשעבר נכנסה, השפיעה עליו בדברים שיעזבו את משחקי הששיבש ההורדיים. את חברתו של הנושים המפוקפקות ויה צא אתה מהמקום. לפעמים נעתר לבקשותיה. הוא ידע את חולשתה אליו, ניצל אותה תמיד למתן ערבויות ולהבאת מצרכים לבתי-הסוהר. "עוד לא גמרתי אתו!" כששחרר לאחרונה מאחד ממאסריו, עלה על אחד האוטובוסים העירוניים, בשעות הדחוק של אחר-הצהריים, הצטופף בין עשרות העומדים, כשפתע ביצבץ ארנק מכיסו האחורי של אחד הנוסעים. שלום העביר את הארנק לכיס מעי-לו, משך בחוט הפעמון, קפץ על המדרכה בתחנה הקרובה. הפעם היה מזל רע מתמיד. עורך-הדין נתן קנה, סגן פרקליט המ' חזו, שטיפל בתיקו מזה חודשים, התבונן במעשהו, ירד אחריו בתחנה, הציע לו להצטרף אליו לתחנת המשטרה. כשברת, צעק לעומתו: "זה לא ישתלם לך, בין כה וכה יתפסו אותך." למחרת היום נתפס שלום.

גם הפעם שוחררה אותו הלנה בערבות. אלא שהציגה תנאי. ברגע שיעזבו את תל-אביב, תבטל הערבות, ייאסר על-ידי המשטרה. מובן ששלום, שהסכים לערבות ללא תנאי, החליט דוקא בנקודה זו לעזוב, לא בל-בד את תל-אביב, אלא לצאת לחוף-לארץ. באמצעות קשריו בחיפה, הצליח להבטיח לעצמו מקום באחת האוניות הזרות שעגנו בנמל, הציג את עצמו לפני רב-החובל כרקדן, הבטיח לשעשע את הנוסעים בים. שעות מספר לפני עלייתו לאניה, נתפס על-ידי המשטרה, כשביסו נמצאות 500 לירות גנובות.

לפני כשבועיים הובא שלום לדין לפני ד"ר יצחק אבינל, על-ידי התובע סהר. הוא עיוה את פניו בלעג מול פני השופט, מיהר להסיר את לשונו המשובבת, כשהרים השופט את ראשו המורכן מעל התיק הפרוש לפניו. האשמותיו האחרונות: הכאת שוטר ושוטר-טות (שהיא עבירה בנקודה זו לעזוב, לא בל-בד את תל-אביב, אלא לצאת לחוף-לארץ. באמצעות קשריו בחיפה, הצליח להבטיח לעצמו מקום באחת האוניות הזרות שעגנו בנמל, הציג את עצמו לפני רב-החובל כרקדן, הבטיח לשעשע את הנוסעים בים. שעות מספר לפני עלייתו לאניה, נתפס על-ידי המשטרה, כשביסו נמצאות 500 לירות גנובות.

דרכי חיים

"באמת הייתי מתה!"

על מיטתה, בחדר צפוף בבניין הגובל

נס גדול לא היה שם

החצוצרות השמיעו כאב

למבקרי הקונצרט הרביעי למינויים ש"ה תזמורת הישראלית התברר עד מהרה שה" גבר הצעיר (39), השחרחר והצנע, שעמד זקוקו על הדוכן והניע את שרביטו לצלילי תזמורת שקולה ורבת עניין בתנועות קצובות וגמישות הנו אחד המנצחים המעניינים ביותר שביקרו בישראל בשנים האחרונות.

איגור מרקביץ' היהודי, אשר מלבד ציל- צול שמו, לא נשאר בו הרבה שיעור עליו על מוצאר הרוסי, נולד בקייב בשנת 1912 ונלקח לשווייץ על-ידי בני משפחתו, מש- מלאו לו שלוש שנים. מאז ישב ישיבת קבע בשווייץ, נפתחו לפניו במוחיו של מיטב תזמורת אירופה, כמלחין וכמנצח. עוד בה- יותו ילד צעיר לימים, היה ברור לכל אלה שהתענינו בהתפתחותו, כי יהפוך מוסיקאי רציני. גדולת כאלפרד קורט, הפסנתרן ה- צרפתי, מורה של פנינה זלצמן, (שהוחרם כמשתף פעולה עם הנאצים), וסרגיי דיאגני- לב, מלך הבאלט הרוסי, שימשו לו אפוסי- רופסים אמנותיים. במלאת למרקביץ' 15 שנה, יצאו לו מוניטין כמלחין, לאחר שחי- בר את יצירתו התזמורתית הראשונה. שלוש שנים לאחר מכן ניצח על תזמורת הקונ- צרטובאו באמסטרדם, אחת הטובות ביותר באירופה.

בשנת 1940, לאחר שנקלע לפלורנץ, אי- סליה, בקשר עם חיבור אחת מיצירותיו לפי פואמות איטלקיות עתיקות, נתקע בה לת- קופת המלחמה. הוא נזח את פעילותו המו- סיקאלית והצטרף למחתרת. הוא הצליח לה- ציל את חייו של הסופר והצייר הנודע קרלו לוי, על-ידי שהוזר את לוי, תוך סיכון עצמו, שעה קלה לפני ביקור הגיסטפו בכיתו.

נצח או להלחין? באותם ימי המל- חמה נזמן לאיגור מרקביץ' לשמוע לראשונה על ארץ-ישראל שם ישנם הרבה יהודים. היה זה לאחר שניצח על קונצרט לפני חיילי בנות-הברית, שלאחריו נפגש עם חברי הברית גדה היהודית. אלמלא פגישה זו ייתכן ש- עוד היום היה איגור פוקח עינים תוהות ל- שמע השם ישראל.

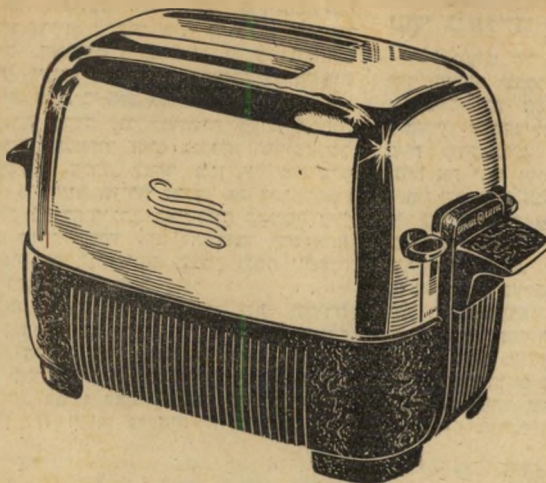
האכזבה היחידה מהופעתו הראשונה עם התזמורת הישראלית, היתה העובדה שניתן בה לעמוד על צד אחד בלבד מאישיותו של מרקביץ' — המנצח. אף אחת מיצירותיו לא נכללה בתוכנית. אולי היה בזה סמל מסוים למשבר שעבר עליו זה מכבר. לפני כשנתיים, בעת ביקורו האחרון של ליאונרד ברנשטיין בארץ, הודה ברנשטיין במסיבת עיתונאים, שהגיע לנקודת משבר, שמתוכה הסיק שע- ליו לבחור באחת משתי דרכיו במוסיקה, הלחנה או ניצוח, מאחר שאם ימשיך לעסוק בשתייה, יצא שכרו בהפסדו, והוא לא יצליח להגיע אל השלמות שהיא שאיפתו של כל אמן. ברנשטיין החליט לבחור בהלחנה, שהיא נכס הדורות, לצמצם ככל שיוכל את תקופת הופעתו כמנצח.

במסיבת עיתונאים עם איגור מרקביץ', נס- תכמו דבריו לתוכן דומה, אלא שהוא בחר בניצוח, שלדעתו נותן, בימינו, אפשרויות ופרסום רב למנצח, יותר משזוכה בהם המל- חין. המוסיקה בת-זמננו מתגלה, לדעתו, ל- עתים רחוקות בלבד, כמשהו גדול באמת, ואילו יתרה איננו אלא נסיוני ומסמל חיפוש צורות ודרכים חדשות. אך לרשותו של המ- נצח המודרני, כל ספרות המוסיקה העשירה של העבר, שמחבריה הנבחרים, מוצרט, שו- בורט, בטהובן ובראהמס, היו גדולים כולם.

משהי היצירות המרכזיות שעליהן ניצח איגור מרקביץ' בעל-פה, בלי עזרת הפרטי- טורות, בבסחון, תנועת ידיים מרוסנות וש- קט חיצוני, שהוא גזיר ביותר בהופעתם של מנצחים צעירים, הפתיחה את הקהל הסימי- פוניה השלישית לשוברט. היא מבוצעת לע- תים כה נדירות, עד כי נדמה כאילו אינה ראויה להתנגן כלל, בעוד שלמעשה נתגלתה בביצועו של מרקביץ' כסימפוזיה רעננה, שופעת נושאים ולחנים מרנינים, שהצליחו להעלות חיוך קל על שפתי המנגנים בשורות הראשונות של התזמורת — מנגנים שמאו- חורו מסיבובם בארצות-הברית נראו חמוצי פנים וגניגיתם הפכה שיגרתית.

הסימפוזיה החמישית של ארתור הונגר ה- צרפתי-שווייצי, אשר מאז ביצועה של הסימי- פוניה הליטורגית שלו על-ידי שרל מינש, לפני כארבע שנים, לא נוגנה בארץ אף אחת מיצירותיו, היתה נקודת הכובד בקונצרט. הדיסוננסים החזקים שבה, שהודגשו על-ידי החצוצרות, נשמעו ככאב חד, לעומת המע- ברים התזמורתיים השקטים, שבישרו את ה- מוות הקרוב המאיים על המלחין, המוסל- חולה אנוש במיטתו, זה חודשים רבים.

המתנה המושלמת מארה"ב!

GENERAL ELECTRIC

מקלה - לחם אוטומטי (TOASTER)

פרטים ע"י המפיצים המוסמכים

ג'נרל

מהנדסי חשמל וקירור בע"מ

תל-אביב, רח' אחוזת ביח 5 - טל. 67291

חברת בת של החברה הכלכלית לארץ ישראל מניו-יורק

...הצלחת-

באשר התלחת

עם

ללא מברשת
ללא קצף
ללא שיבשוף

משחת הגלוח הנפוצה ביותר בעולם

דרושה

אנציקלופדיה בריטניקה (שלמה)

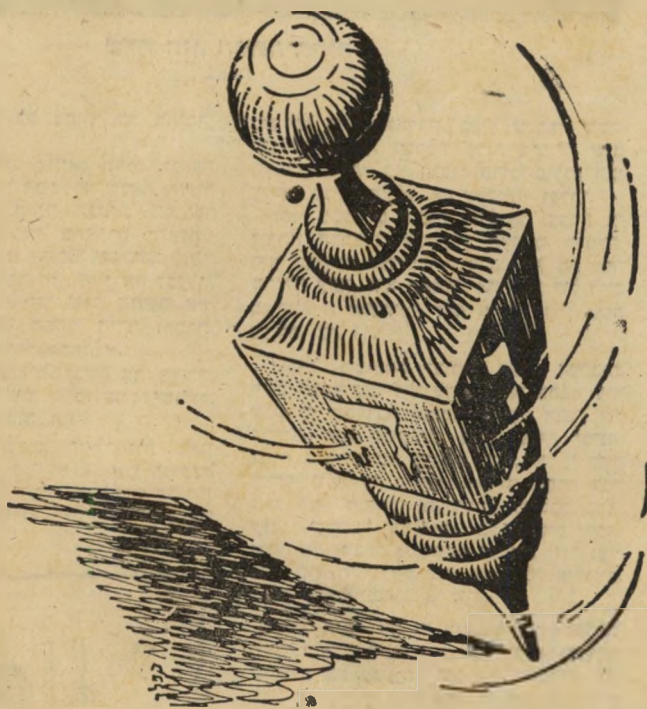
משנות 1951 או 1952

בהצעות לפנות:

העולם הזה, ת.ד. 136, תל-אביב

עבור "אנציקלופדיה"

בחהג אחרים זה
שיר-לחת "דורא"
את ברב-היה
לכל ידידיה

דורא בע"מ מייצרי כלי בית ומטבח וצעצועים מפלסטיקה

תאטרון

הנסיכה והשר מצריקים את דודתם המלכה פיקה, האיומה שבכל מכשפות העולם, אל הפסטיבל, לקלל את הנסיך כדי שיחלה שנית. עד מהרה מגלה הפטמרגנה את פרצופה האמיתי והיא מקללת את סילביו המסכן:

נע ונד תהיה בארץ,
מרחיק עד קצה תבל,
אם לא תמצא את שלושת התפוזים,

לאחר נבול תיבול
וסילביו אל ביתה של הנגנה ביגו לשאול.
איהסלעים המוקף מים רותחים. הם מצליחים
לפרוץ את שעריה ברזל, מתגברים על התני
נים, משרבבי לשונות אש, השומרים עליו.
הם קוטפים את שלושת התפוזים ונמלטים
על נפשם בדרך אל הארמון.

לאחר שמתברר לנסיכה קלאריצה, תוך כדי
שיחה עם דודתה האיומה, שכלב נשך אותה
למרות כישופיה, היא מחליטה:

הדודה אינה אלא מכשפה
שאנה שווה פרוטה.

המוצא היחיד הוא לגנוב את אחד משלושת
תפוזי הזהב המכיל בתוכו את החדור, ואילו
להשאיר לנסיך את התוגה בלבד. לאחר ש
קליק-קלק הליצן מוצא את תפוז התוגה, יור
צאת מתוכו התוגה בדמות נערה עטופה
שחורים ששרה, "עצור העולם הוא לי מקור
חיים" ומובילה את הנערים בתהלוכת תוגה
לארמון מקום שם מתגלה מחבואו של תפוז
החדור הגנוב ותרמיתם של זוג הנוכלים קלא-
ריצה וברגילה.

דני מסרב לקבל את מינוי שרהבריאות
שהוטל עליו עלידי המלך, מאחר שהוא רוצה
לגמור קודם את בית-הספר לחינוך ואילו
ל"תם ונשלם" שמשחרר מן התפוז השלישי,
מכריז על סיומו של המחזה, לקול ששון
ושמחה, חיי אושר ובריאות, כבוד לישרים
ומוות לנבלים.

מחזהו של ס. מיכלקוב, צחוק ודמעה, הלוך
חיון עליו בשבע תמונות, והמישה משחקי
בינים ומבוא, שהוא החמשי בהצגותיו של
במתנו, תיאטרון לילדים ולנוער, הפך למוצלח
שבהם, בביתו של מיסדו א. א. אנסקי ובי
השתתפות בנו אלכסנדר בן ה"11, שגילה
כשנתיים במחשבים בתפקיד דני השוכב. כן
השתתפו: שתי עשירות של מיטב הכשונות
של בתי-הספר העממיים במרחב תל-אביב.

משך חמש שנות קיומה, הנוכחית במתנו
הנתמכת, אם כי תמיכה מוסרית בלבד, על-
דיו עיריית תל-אביב ומוסדות התנועה, את
זכות-קיומה בטיפוח קורבתם של ילדי בתי
הספר לתיאטרון וחינוכם התיאטראלי של ה-
מוכשרים שבהם.

צעדו האחרון של תיאטרון אהל שקיבל את
במתנו לחסותו, הפיחה במארגניו רצון מחור
דש ותחנות לעתיד מפעלם, שרבים דוגמתו
בכל ארצות התרבות ושוויונות את חשיבותו
של תיאטרון לילדים לחינוכם האמנותי של
הצעירים.

דני לישורים ומוות לנבלים

הצבר הקטן, השוכב התוסס, תלמיד
ר' של בית-הספר לחנוך, רוטן במסתו.
ר'פא ציוה עליו לשכב במטה במנוחה גמר
הוא לאחר שהצטנן מליקוק קרח מרוח ריבה.
ביתניים מגלה הסבא קליפס מתוך ריבה.
אחותו איבדו ארבעה הישיש שדני ואהובה
שעשועים של הסבא קליפס מתוך חפיות
לזמן מתגלים לפניו ארבעת הקללת-הני ובה-
של המלך לב, הנסיכה קלאריצה, המרשעת
החמודה, שזוממת להמית את הנסיך סילביו
המסכן שמוטל, זה עשר שנים, על ערש דוה,
חולה אנוש במרה שחורה, פנטלונה השר הי-
שר עם תיק, וברגילה, השר הרשע בלי תיק,
שוחף למזימותיה של קלאריצה, מתוך שאי-
פה לזכות בתיק.
דני הקטן הולך בעקבות הארבעה לממלכת
הקלפים, אל חדרו של הנסיך סילביו המולעט

הבמאי אנסקי, דני, פנטזונה והמלך (צחקוק ודמע")
כמו כן: שתי עשירות כשונות

סיפורי זועה עלידי ליצן החצר הותיק אשר
חזל להצחקי:

נסתם חזון מאז חלה הנער,
נדס לצון בעשר שנות חלמה.

דני מחליט לחולל מהפכה ולהשיב את הנ-
סיך לאיתנו: להחליט רופאי האליל שנקראו
למיטת החולה עלידי קלאריצה רבת המזי-
מות, פותח את חלון החדר כדי להכניס דרכו
אור צח ומלמד את הנסיך הגועה בבכי הת-
עמלות בוקר וצהלית-צחקוק, למורת רוחם של
קלאריצה וברגילה.

המלך טרטייליה, הופך אב מאושר, מכריז
על חודש פסטיבל עם קרניבל. דני מבטיח:

מחלתך אינה אלא תרמית,
דברי הבל ושטות,
טמון עלי אז לא תמות.

שרגאי, דחה את התכנית להקים חדר-מית-
למקרי-מוות בלתי-טבעיים במרתף בניין בית-
החולים הממשלתי אביחיל. הנמקת: אין
להלץ נפטרים תחת חסות הצלב. מעל לבניין
בית-החולים הממשלתי, שהוא רכוש המגור
הרוסי, מתנוסס צלב עשוי אבן גזית.
בדרשו שכל העובדות הסוציאליות של
משרד הסעד תהיינה נשים דתיות, קבע הרב
איצ'ה מאיר לוי, שר הסעד, כי עבודה
סוציאלית אינה מקצוע. כל הנדרש — לב
טוב, וזה יש לאנשים הדתיים.

האחרון על ספר האורחים של שדה התעו-
פה לוד נקט לבסוף בצעד תגובה על ביקורו
של ר' היאדמר שאכט, מי שהיה קר
סם הכספים הגרמני, בלוד. הוא תלש את הדף
עליו חתם שאכט בעוברו דרך לוד.

שוורים. שעונים ושלוש

כוכבת הקולנוע איבון דהיקרלו גילתה
בלונדון כי יזמה להקים בישראל מרכז שער
שועים וספורט חשוב: זירת שורים. הסיבה
לאי-הצלחתה: סירוב משרד המסחר והתע-
שיה להקצות רשיון ליבוא שורים מצרפת.
במסיבת-הפתחה של בית-החרושת שעונים
רמתגני כובדו שניים מן הנוכחים במתנת
שעונים, תוצרת בית-החרושת. המכובדים:
שר הפנים, משה שפירא, בשעון מעורר
וראש העיר, אברהם קריניצי, בשעון יד. כעבור
יומיים עמד אברהם קריניצי
בראש יחידת המתנדבים שיצאה ב"5.30 בבר
קר להצלת שטופי המעברות הסמוכות לר-
מתגן. עוד באותו יום נודק לבתי-החרושת
הרמתגניים. הסיבה: אסוף שי ממתיקים, סו-
כריות ושקולדה לילדי המעברות המפונים ש-
שוכנו בבית-המטבחיים הרמתגני.

כאשר חזר ר' פבלו מנגואה, צירה
היהודי והיפהפה של ארגנטינה בישראל, לחל-
אכב מביקור בביוניס-אירס הביא עמו מכר
נית חדשה. את מכונתו הראשונה, קדיק
כחול-כהה והדור מסר במתנה לנהגו הפרטי,
גרשון יעקובס.

שעה שברים מקדינאלי, מנהל רשות
ההענקה הכלכלית האמריקאית לישראל, קי-
בל את העתונאים בעשנו מקטורת ובהסביר
את מטרת בואו לישראל, דנה אשתו, אלז-
אי, על ידיעותיה הראשונות שרכשה בלשון
העברית. הידיעות: שלוש מלים שרכשה במ-
סיבת קבלת הפנים שנערכה להם: שלום!
לחיים! שיכור!

האפיפיור פיוס ה"12 נהג השבוע באופן
יוצא מן הכלל, ביטל במקרה אחד את חוק
הכנסייה הקטולית האוסר נשואין לכמריה.
כאשר כהן-דת גרמני, הפרוטסטנטי רודולף
גלזה (ניקנינו של המשורר והפגנן פון גטה)
התגיר, התיר לו האפיפיור להשאר נשוי
עם אשתו. הסיבה: גילם הגבוה של בני
הזוג (70).

כתבי-יד ניוס וצלב

אמר חבר הכנסת השקט מעין-חרוד, שר
מה לבוא המפא"י: "אתם בודאי תלעגו
לי, אבל אני אינני מבין בפנינוסים (למרות
היותו חבר ועדת הכלכלה) מעולם לא הייתי
מרקסיסט, תיעבתי תמיד את הליניניזם וה-
סטליניזם. הספר שעשה עלי את הרושם הג-
דול ביותר עד היום הזה הוא רובינזון קרוזו".
ההסבר: לביא סבור כי אם המדינה תהיה
חזורה בכוח אמונה, המצאה והתמדה כשל
רובינזון תצא מן המיצר.

סטודנט האוניברסיטה העברית החליט
לכתוב עבודת-גמר על כתביו של ש"י
(תמוז שלשום) ענג'ון, עבר על ספריו המ-
רובים, חשב כי מיצה בכך את הנושא. אכז-
רתו: כשביקר בבית הסופר בתלפיות, ירר
שלום, פתח לפניו ענג'ון ארון מלא כתבי-יד,
הסביר: "אלה כתבי-היד שטרם פרסמתי, הי-
קפם פי עשר מכל מה שפרסמתי עד כה!"
המשוררת אנדה פינקרפלד-עמיר,
נסעה לטבריה, זכתה בחוויה מיוחדת, פרסמה

תשבץ 97

מאונד: (1) כת נמלים; (4) מלת הכפלה; (6) מוצר
מחלב שזה זמן רב לא בא אל פינו; (10) חלק הרגל;
(11) מאיש הטכניון העברי; (13) מנדר; (14) בתוכה
(15) בית מלכות גרפתי; (17) נבזה; (18) נכור פיאמה
ידועה של טשורניובסקי מימי מסעי הצלב; (20) דור
(23) כויה; (25) מפה לאוה; (27) עושה נפילות;
(29) שור; (30) הסברה; (32) מין פרה; (33) צרה הפ-
נינה; (36) מלת נמים; (37) חי מנוש; (38) כהן דת
מוסלמי; (41) ארי צעיר; (43) מבנוי אליהו הנביא;
(45) מורה; (46) משחק מלכים; (49) משכו כראש העי-
(51) עמידה צבאית; (53) מדע; (54) אחת מעשרים ושנים
בשפה העברית; (55) מרת מרחק ידועה בספרותנו הע-
תקה; (56) עבר; (57) דרנת כמורה נבוכה.

מאונד: (1) תעלה למי שופכיה; (2) שרת; (3)
רפה; (4) בלשן עברי ידוע; (5) מבנות שאול; (7) אות
באלפא ביתא העברית; (8) נקרא בעצות, "אנס חשמי
לוי"; (9) שרמה; (11) מין עוף; (12) חלק היממה; (15)
עם הארץ; (16) אחד מסדרות החומרי; (19) שלית; (21)
הכשית; (22) גיל; (24) בן; (26) בירה מרחבית; (28)
חלק מנופנו; (30) מהרה מסוכן ומענין כאחד; (31)
אמת מידה תלמונית; (33) משכן לרכיבה ולחלון; (34)
ח"ב מסיכת מסא"י; (35) כפול; (38) שנה סדירה רא-
שנה כמדינת ישראל; (40) תריסר; (41) משמש למש-
הק; (42) מעשה מקלעת; (44) תבל; (45) אצטבא; (47)
חוק; (48) פחד ריחני; (50) נביא כימי ראשית המלך
כה; (52) תשלום לממשלה; (54) נזר.

בתרון התשבץ המצויר

מאונד: (1) מסכה; (2) מבקר; (3) מחבת; (10)
מוקד; (12) כס; (13) מריצה; (16) פרי; (17) תנ"ך; (19)
צלב; (20) מתקן; (21) ברי; (23) שש; (24) מיקרוסקופ;
(26) סל; (27) דל; (29) רמה; (31) פיל; (33) שלג;
(35) נס; (36) ארנבת; (38) יל; (39) פרה; (41) שדרה;
(43) קבלת; (44) רעשה.

מאונד: (1) מסכה; (2) סב; (3) כהם; (5) במה;
(6) קל; (7) רקפת; (8) מכבה; (9) ניליומנה; (11) דרנש;
(14) ריק; (15) צב; (18) כיכסה; (20) משולש; (22) רגל;
(23) שקר; (25) נז; (33) רג; (36) נז; (37) מזרע;
(39) מתכת; (41) אור; (42) מה; (44) יוקים; (46) רינה;
(48) נס; (50) הד; (51) ננמה; (53) יעל; (55) קב;
(57) דין; (58) יב; (59) משמר דור; (60) מסרה.

פתרון תשבץ 96

מאונד: (1) רפנה; (4) נתיב הלה; (10) ות; (11)
אש; (13) אה; (14) סוג; (15) סורג; (17) תנ; (19) בה;
(20) אוספה; (22) יד חנות; (25) ריק; (26) מלה; (27) יגור;
(30) הדות; (32) ני; (33) רג; (34) רג; (36) נז; (37) מזרע;
(39) מתכת; (41) אור; (42) מה; (44) יוקים; (46) רינה;
(48) נס; (50) הד; (51) ננמה; (53) יעל; (55) קב;
(57) דין; (58) יב; (59) משמר דור; (60) מסרה.

פרסי פריס פותרי תשבץ 94

בתיעמי ארסקין, ת"א, שדר"ר 37, יעקב נורדון, חי-
פה, עין הכרמל, ת. ד. 1334, יוספה הנורוביץ, צפת.

פרסים לפותרי התשבץ המצויר

רבקה פונדמינסקי, ירושלים, הכוונה 7; מיסה
לאילת.
חיה הנדלר, רמתגן, דרך זיבוטנסקי 98, הימן
ליוויק, ש.ת.א, שדר"ר 37, עדינה רבינוביץ, ת"א, היר-
דן 13; פרסי ספרים.

9	8	7	6	5	4	3	2	1
		13		12		11		10
	17		16				15	14
			21	20			19	18
				25		24		23
				30		29		28
			36		35		34	33
				40	39			
			44		43		42	41
					48	47		46
						53	52	51
					57			
								55

סרטים

הפורצים

אלה המתרגמים את שמות הסרטים לעברית שנו את שמו המקורי של הסרט, הפריצה, להפוצצים כדי, יש להסיק, לעורר זכרונות על תקופה רומנטית במלחמת השחרור, למי שון בכך יותר כסף לקופות.

הגנבה המפיק הוא סרן הייל (דוד בריאן), לוחם עב-עור, כאשר בא, כתגבורת הפלוגה, סגן ג'ון מאלורי (ג'ואן אגאר), קצין טירון וחסידיסטי, אינן הייל מאמין ביכולתו של זה, ומאלורי, מצדו, מראה התנגדות לשלטונו ה- תקיף של מפקדו.

אולם הסרט אינו מבזבז זמן רב מדי על יחסים אישיים. הפלוגה מגיעה לשדה הקרב, ומתחיל "המאבק על הגדרות החיים", קטעים אלה בסרט הם המצוינים ביותר. כאן מושגת אירית קרב ומתח גבוה.

מאלורי מוכיח את כשרו הקרבי ולאחר ש- הפריצה עולה יפה מועבר הייל למטה הכללי; שם הוא ממנה את הסגן הצעיר למפקד הפלוגה.

התסריטאים ג'ורדן ושרדמן והבמאי לו סילר הצליחו להפיק סרט מעניין אודות הצ- לחותיה וכשלונותיה של פלוגה אחת בקרב הגדול. אם היחסים בין הדמויות השונות מתוארים בקצת פשטנות, הדמויות עצמן, כפי שהן מבוצעות בידי השחקנים, משכנעות ב- החלט.

חלד עם הרוח

ספרה של מאגארט מיציל הוא ללא ספק הישג ספרותי ניכר. לא רק משום שעוסק ב- די סופרת חובבת; כל מחבר מקצועי היה יכול להתברך ברומאן מעין זה. ניתוח היצירה י- אה ששני חלקים בה: הרקע ההיסטורי י- מלחמת האזרחים האמריקאית וכיבוש ה- רום על-ידי הצפון מכאן, והרומאן האישי של הגבורים מזה. אין ספק שהרקע מתואר ביד אמן והדמויות — ביד אשה רגשנית. דמותו של רט באטלר, הגבור הראשי, מבר- ססת על קלארק גיביל כפי שהמחברת מיציל הכירה אותו מבד הקולנוע.

הסרט הולך בעקבות אלף עמודי הרומאן צעד אחר צעד, שעל אחר שעל (ארכו: 3 שעות 46 דקה) במסירות ובנאמנות רבה. אבל הדגש מושם דווקא על הצד הרגשני של הספור. הרקע, — שברומאן הוא יותר מרקע: היסטוריה חברתית של תקופה מענ- יינת — משמש בסרט כר צבעוני שעליו נש- זרות הרפתקאותיה של סקארלט אוהרה (ויר- יאן לי).

עתה, לאחר 12 שנה (חלף עם הרוח הופק ב-1939), הסרט עוררנו חזק ורבי-רושם. המשחק הוא ללא דופי ורשימת המבצעים היא ארוכה. התמונה המצוינת ביותר בסרט עוזגה ה- "נסיעה" על פני אלפי הפצועים הפזורים על האדמה בתחנת הרכבת של העיר אטלנטה.

הפריקה הגדולה. מרגארט מיציל החי- לה כותבת את חזף עם הרוח בשנת 1926. כעבור ארבע שנים היה הספר גמור, אולם עד שיצא לאור, ב-1936, הוסיפה המחברת פרי- קים שלמים ליצירתה. ביום הראשון לצאתו לאור נמכרו מן הספר 50,000 טופס. דוד סל- ניק קנה את זכויות ההסרטה במספר שווה של דולארים ומיד החל מבקש שחקניות ש- תהיה סקארלט אוהרה. בטי דייבס, קאתארין הפבורן, נורמה שירר, פולט גודארד ואחרות נבחנו לתפקיד, ביחד עם 1,400 נערות אח-

זמן מה, הופיע במהדורות מקו- וות שיקספיר.

רון לא הביא לו פרנסה, הרי ה- קור לא אכזב של הכנסה. קיירי תסכיתים בהמשכים: מעשיות חיהם הפרטיים של מטרונות אלה התסכיתים האנסופיים ה- ופרות של סבון" מפני שהן ממומ- גות על-ידי בתי-חרושת לתמרוקים. באחד ה- שידורים פגש במפיקת המחזות צ'וריל קרו- פורד שהציגה אותו בפני מנהלה של להקת שחקנים מקצועית למחצה, לא הרחק מגי- יורק. כאן, בקרבת מקום למרכז התיאטרון האמריקאי, נתגלה קיירי שוב, קבל תפקיד חשוב במחזה המוסיקלי הגברת בחשיכה. חר- זה הוליבודי בא מייד לאחר הופעת הבכורה שלו.

אולם בטרם הספיק קיירי לעשות רושם כלשהו על הקהל הרחב הקובע, על-ידי אלפי מכתביו לאולפנים השונים, את היחס לפנים חדשות בהוליבורד, גולה אותו המלחמה. הוא

דורטה יאנג (הנאשמת)

לרונקה, טיול לילי

ההצופ. לאחר מעשה נבהלת המסכנה, מ- לכה את הגויה אל חוף הים, חוזרת לביתה ומשתדלת להעלים את כל הסימנים העלולים לסבך אותה, להערים על המשטרה והבלש החוקר (מקדונאלד קיירי) ועל אפטרופסותו של דיק (רוברט קאמינגס).

אף-על-פי שהעלילה אינה מתקבלת על הד- עת, אפשר היה להפיק ממנה משהו אלמלא היה התסריט כה בנאלי. השיח הוא מגוחך, חסר חיים ונטול הומור. רק במקומות אחדים בהם עבד הבמאי ללא הפרעת השיח, כמו למשל, תמונה בה יושבת לורטה ליד זירת- התאגרות, מדמה לראות במתאגרף המנוצח את הנרצח, מושג מתח מסוים.

מחזיק לשונית. בניגוד למקובל ששח- קנים מתגלים כשהם מפעילים משאבות ב- תחנות בנזין או מדילים במסעודה. הגיע מק- דונלד קיירי אל הבד בדרך השמרנית ביותר: הוא התמחה באמנות התיאטרון במכללה וא- פילו קבל תואר אקדמיא חלף עבודתו בש- טח זה. אולם למרות תעודותיו לא הצליח קיירי הצעיר למצוא עבודה בתיאטרון, נאלץ

צרפת התלמידים ילכו לקולנוע

כאשר הודיעו ברבים, לפני חדשים מספר, על הוצאת אנציקלופדיה מוסרטת, (דוברת צרפתית), משכו רבים בכתיפתה. "וא בכל הענין רעיון שאינו ניתן לבצוע. עתה הוצג, בפארזו הסליל הראשון, המכיל חלק מן האות א, ואשר ארכו בהצגה שעה אחת. בין הצר-

כים שכבר הוכנו: "אמונה", "אלכימיה", "אוקינוס אטלנטי", "אוטומט".

להצגת הבכורה הוזמנו אנשי מקצוע רבים וגם פרופסורים וחברי האקדמיה הצרפתית — המוסד העליון לשפה הצרפתית. רוב הנוכח- חים הודו כי באו מתוך סקרנות, בלי כל אמונה בהצלחת המפעל.

אולם בתום שעת ההצגה שינה מספר נכבד את דעותיו — הרעיון הוא מקורי, יש לו סיכויים בכל זאת להצליח. רק כמה מן הפרו- פיסורים הותיקים עמדו בדעתם הנוקשה: שפה היא שפה ואין לזלזל בכוחה, להפכה ביוליו משעשע.

אם אמנם יתקבל רעיון זה נצטרך לסגור את האוניברסיטות, לשלוח את התלמידים ל- אולמות קולנוע. ושם ילמדו לא רק את האלף- בית של השפה והמדע כי גם את האלף- בית של החיתות הוליבורד ושוודי צ'יקגו. מפיקי הסידרות לא התיאש, הודיעו כי סלילים נוספים יצאו לאור אחת לשלושה חוד- שים.

הוליבורד

המשולש הנצחי

גירושים הם ענין שהוליבורד עונה בו בלי הרף. אבל הפעם היה זה גם עם עוקץ.

הגבורים: אידה לופינו, שחקנית ומפיקת סרטים; קולייר יאנג, בעלה, מפיק; האי- ווארד דאף, מאהבה, שחקן.

ביום בו נתאשרו גירושיה של הראשונה מן השני, נישאה לשלישי. למחרת היום החלו השלושה לעבוד במשותף על סרט, בשם האיש שדבר אל אלוהים, בו משחק הבעל ה- חדש בתפקיד הראשי, בעוד שהקודם והאשה משמשים בצוותא מפיקים.

בקצרה

"עניסה בארץ הפלאות". מהדורה מ- לו של וולט דיסני. סרט שזכה לפרסומת מיו- חדת עקב העובדה שיחד עמו הופיע בשוק סרט צרפתי על אותו נושא. צעדים משפטיים שנוקטו ע"י וולט דיסני נגד המתחרה בארצות הברית נכשלו. יותר מצליח היה דיסני בסרט עצמו, החופשי הפעם מהגזמות אמריקאיות, ובסרט הקצר הנלווה אליו והמתאר בצבעים דרמטיים את המאבק השנתי של הטבע.

"הנסיכה הראשונה לירח". הסרט הראשון, מתוך סידרה ארוכה, על טיסות בינ-י- כוכביות. מעניין אך ילדותי.

"כסופים של שחר". סרטזמר על נע- רה על סף ההתבגרות, המשיגה לעצמה ב- חור דרום-אמריקאי. גיין פאואל, ריקרדו מונטבלן.

"אנשים וצדירים". תמשה מוסיקאים ידועי-שם בעבודתם היומיומית. סרט לחובבי מוסיקה. רובינשטיין, קונר, פירס, חפץ, מיט- רופולוס.

"רק אתמול נולדה". הקומדיה המב- דחת מאד של גארסון קייגין בתרגום מילולי מן הבמה אל הבד. פול דאגלאס, ג'ודי הולי- די, ויליאם הולדן.

"סוס העץ". על בריחה נועזת ממחנה שבויים בגרמניה באמצעות סוס של עץ. ליאו ג'ן.

"ספור לואיזיאנה". סרטו האחרון והי- גדול ביותר של הבמאי רוברט פלאהרטי. אר- דות מלחמת האדם בטבע והכנעתו באמצעות המכונה. לחובבי הסרט הטוב; לכל בעל-טעם.

טוניה בכחובת

עבודה מסופנת מכונת זו נתקעה בכביש רמת השרון על ידי גאון ואדי מוסררה. שני כבאים שחששו כי במכונת נשאר מישהו הצליחו — תוך סיכון רב — להגיע אליה. אליהם נלווה צלם העולם הזה שצילם את שתי התמונות. הטשטוש של התמונות נגרם על ידי נפילת המצלמה למים והרטבתה לאחר שהצלם נסחף כמה מטרים בשטף האדיר.

איריאולוגיה מסופנת למרות שרוב מיר צה של משטרת מצרים מופנה עתה למאורעות עם האנגלים (תגרות דמים באזור הסואץ, הפ' גנות רחוב בשאר חלקי הארץ) לא הזניחה את שאר תפקידיה. מקום נכבד בין תפקידים אלה תופסות פעולות פוליטיות ובעיקר — ציד קור מוניטנים. לפעמים מועד נק התואר „קומוניסט" לסתם טרדן אשר יש ללמדו פרק ביחס הנאה לשלטונות, לפעמים אש' מתו היחידה היא דרישה להעלות שכר עבודתו. בכל אופן, מדי עשרה מישהו באשמת קומוניזם, נותנת המשטרה המצרית פרסומת רבה לדבר. ה' מקרה האחרון ארע לפ' ני כשבוע כאשר נעצרו „שני מנהיגים חשובים" אחרי מעצרה, מקוה ה' אשטרה, תופסק הפע' לות הקומוניסטית בקא' פעמים לא מעטות אן משטרת קהיר עקשנית. הקומוניזם יחוסל — לפ' חות בתחזיות הרשמיות.

שה גם עזרה מן החוץ. לא זו בלבד, אלא עזרה מן החוץ לזמן ארוך. אזהרה זו כוונה בעיקר כלפי חוץ, לא כלפי העם הלובי עצמו. ממשלת לוב כבר הסכימה לעזרה אנגלית נרחבת והתחייבה, תמורת עזרה זו, לתמוך במדיניות האנגלים במרחב, למלא את מקום עבר הירדן של עבדאללה. התחייבות זו כלפי האנגלים והאיבה שבין אידריס אל-סנוסי ובין מזכיר הליגה עבר אל-רחמן עזאם באשא כבר קבעו את מקומה של לוב בליגה הערבית — במתנה האנטי-מצרי. כי למרות שמצרים עשתה עתה צעדי פיוס כלפי שכנתה המערבית, עדיין זכור בסריפולי ובנגאזי כי קבלת לוב כחברה בליגה נדחתה ער עתה בגלל התנגדותה של מצרים שטענה כי לוב אינה ארץ עצי-מאית כי אם ממלכת בובות, גרורת האנגלים.

גם הכרזתו של בשיר ביי סעדאוו, ראש מפלגת האופוזיציה, כי אנשיו יחרימו את טכס הכתרת אל-סנוסי נזקפה לחובת מצרים — כי בשיר ביי ידוע כאדם הדוגל בהתקרבות למצרים, ניתוק היחסים עם המערב.

„כל זה לא חשוב," צהל שר הטכסים שחילק רבבות תמונות צבעוניות של המלך החדש. „העיקר שעל לוב מושל המלך אידריס הראשון."

הירדן

קול הדם וקול ההיכטוריה

בממלכת הירדן ישנם עתה שני נושאים אשר אין להזכירם בשום פנים: תכ' ניות האחד עם עיראק והמצב הכלכלי החמור. על כך קיבלו מערכות העתונות הודעות מפורשות ומחשש פן הנקוט ה' ממשלה בצעדים נגדן (כפי שעשתה לא פעם) נאלצו לציית.

אולם לתושבים הפשוטים לא ניתנה כל הודעה על כך ואילו גם ניתנה לא היו, מן הסתם, מצייתים בקפדנות יתירה. כך נמצא כי בשוקי עמאן, ירושלים ה' עתיקה ורמאללה מתנהלות השיחות סביב שאלות שאינן בעתונות. למרות ההענקות הרבות הניתנות ל' ירדן על ידי סוכנויות הסעד הבינלאומי יות להחזקת הפליטים, מהיום אלה מע' מסה כבדה מאד שאין ביכולת הארץ ה' שוממה למחצה לשאתה. ביחוד מורגש בירדן העדר תוכניות ארוכות-טווח אשר יכוננו את כספי הסעד לעבודות מכני' סות ולא להחזקת רבבות הפליטים ב' מחנות, באפס מעשה.

אולם מצב זה אינו חדש בירדן. הוא קיים זה קרוב לשלוש שנים ועתה הגיע לשיאו, הפית רוח חיים גוברת ו' הולכת בשמועות על מוצא פשוט העור מד בפני הנמשלה: איחוד עם עיראק השכנה העשירה, בעלת השטחים הפוריים הרחבים שאינם מעובדים מחוסר ידים עובדות.

עוד לפני הבחירות האחרונות נפוצו שמועות כי עיראק עושה את כל המאמצים להבטיח לעצמה רוב תומכים בבית הנבחרים. לפי שמועות אלה, ולפי ההאשמות ההדדיות שהוטחו על ידי המועצ' דים במלחמת הבחירות, הוציאו סוכנים עיראקיים סכומים גדולים לשחד מועצ' דים בעלי סיכויים להבחר על מנת ש' יתמכו בהצעת איחוד שתי הממלכות. רצון ה' של העיראקים לאיחוד נבע בעיקר מרצונם של נורי אל-כעיד, ראש ממשלתה, פן תבלע סוריה את נמ' ה' הירדן, לאחר רצח המלך עבדאללה, תה' פוך גורם ראשון באור זה. בנאום שנשא באותו זמן בפני הסנאט העיראקי הכ' ריו אל-סעיד בגלוי כי „ממלכת היר' דן ארץ האשימית היא. הדם הזורם ב' עורקי בניה הוא אותו הדם הזורם בעור' קינו, ואם היא תתאחד עם מישהו יהיה זה אתנו."

עתה הועלה נאום זה, ונאומים רבים כמוהו, שוב על הפרק וניחושם על תאריך או אופן האחדות לא חסרים. אך מכל זאת לא משתקף כל חלק בעתונות היר' ונית. רק בסוריה ועיראק עולה נושא זה בדיונים פומביים.

הסורים, המעוניינים עתה בפיוס עיראק אחרי ההפיכה האחרונה, מעלימים את אוזניהם מפני שמועות האחדות, מזכירים אותן רק ברמזים דקים או בקיצור. „אם אמנם יהיה איחוד כזה," הם סוברים, „י' עשה הדבר כמעט בסוד." ולואת' גם צהגים להוסיף: „אבל איחוד זה לא יהיה, אם הירדן תחדול להיות מ' צ' מאית, מקומה בסוריה, כפי יהיה ב' כל הדורות."

מבעד למך החול

ישראל לא ה' שמה פניו, גל הקור וה' ישראל לא עמדו ב' צות המרחב. מטרת סגוריה וקהיר, הצ' טים בעזה, הפכו אר' לנחלים גועשים.

אולם רוב הנזק ה' בסוריה והא' רגילות כיסה את' חוף. עתון בירדן יד' לספר כי „למי סופרנו המיו' נגרם גל הקור על ידי ד' האטומיים הר' בים שנערכו לא „הפעם," ציין ה' עתון, „אשמים" המחנות גם יחד, כי גם לרוסים למריקאים יש פצצות אטומיות לבזבז' סיונות. רק אנו ה' מסכנים צריכים' כי איש לא חשב לגלות תרופה א' נגד ההתקרריות האלה!"

שאר העתונ' אף הם בתיאוריה של ה' ספרו על מעשי גבורה או על חוסר פעולה מצד השלטונות. אולם איש לא הזכיר את ישראל.

בפעם הראשונה בתולדות ארצות ערב של השנים האחרונות ארע אסון גדול מבלי שיואשמו בו „סוכני היהודים."

לוב

שתי ערי בירה

לרוב יושבי מדבריות לוב אין התאריך 25 לדצמבר אומר כל דבר; קרוב לודאי כי אינם אף יודעים כי ביום זה נולד ישו. אך גם לוא ידעו, לא היתה ידיעה זו, מן הסתם, מעניינת אותם.

לעומתם ייחסו תושבי ערי החוף ה' שיבות מכרעת לתאריך זה. לא מפני ש' ידעו הם כי זהו יום חג המולד כי אם מפני שיום 25' לדצמבר 1951 הוא ה' תאריך שנקבע ביום אשר בו התפון לוב מדינה עצמאית וריבונית.

שאלת עתיד מושבות איטליה לשעבר הובאה לראשונה בפני עצרת א'ם ב' 1949 לאחר שארבעת הגדולים לא הצלי' חו לבוא לידי הסכם על נושא זה עם חתימת חוזה השלום האיטלקי. כעבור שנתיים של ויכוחים קיבלה העצרת את ההחלטה כי לא יאוחר מ' לינואר 1952 תקבל לוב את עצמאותה, מינה נציב וועדה בת עשרה חברים' לביצוע ההחלטה. כצעד ראשון הוחלט לכנס „אסיפה ל' אומית המיצגת את תושבי לוב" שנה לפ' ני מועד הכרזת העצמאות. האסיפה תקים ממשלה זמנית אשר אליה יועברו בה' רגה סמכויות שלטונות הכיבוש הצרפ' תיים והאנגליים.

אולם ביצוע ההחלטה לא היה קל כק' בלתה: מי האיש המוסמך לקבוע את ח' רי „האסיפה הלאומית המיצגת את ת' שבי לוב"? לבסוף מינה הנציב ההולנדי אדריאן פלט מועצה בת 21 מדינאים מ' קומיים, העביר לה את התפקיד להחליט כיצד להרכיב את האסיפה הלאומית ה' מייצגת. מדינאים אלה קבעו כי האסיפה תורכב מ60 חברים, 20 מכל אחד מש' לושת האזורים — טריפוליטניה, קירנ' קה ופיזאן — וכי למיעוטי לוב (איטל' קים, יהודים, יוונים ומלטים) לא תהיה נציגות.

בהיותם ברובם אנשי מוחמד אדריס אל-סנוסי, אמיר קירנקה, בחרו אנשי ה' אסיפה הלאומית במנהיגם כמלך לעתיד לבוא של לוב, נתנו לו גם את הסמכויות הנרחבות ביותר (המלך ימנה מחצית ח' רי הסנאט, תהיה לו זכות י' הע' ברת חוקים, ימנה ויפטר שרים, יפז' ו' כונן את בית הנבחרים ויהיה גם מפקד עליון של הצבא הלובי). על-מנת שאיחוד שלוש האזורים לא יפגע ברגשותיהם המקומיים של התושבים הוחלט לחלוק את הכבוד של י' בירה לשתי ערים, טריפולי ובנגאזי.

בדו"ח האחרון אשר אדריאן פלט, ראש הוועדה הבינלאומית המתחסלת, מסר הוא מתאר בהערכה רבה את הרוח הדמוקרטית והתחוקה המתקדמת של לוב. אולם בסוף הדו"ח הארוך הוכנסה גם פיסקת' אזהרה קטנה בה מתריע הנציב כי תחוקה ורצון דימוקרטי בלבד לא יספיקו כדי להבטיח עצמאות תמידית ללוב — דרו'

* מצריים, צרפת, איטליה, פאקיסטאן, בריטניה, ארצות-הברית, קירנקה, פיזאן, טריפוליטניה, נציג המיעוטים.

תמצית המחזה

ילד השאטנים של העולם המערבי

בת'אטרון זירה

בעת שהיו חופרים תפוחי-אדמה בשדה, "במקום שטוף רוחות", קם קריסטי (אליהו לוי), צעיר אירי ביישן, חלוש וחולי-אישים, על אביו, מאהון הזקן (יהודה פוקס) והנחית לו מהלומת קרדום בראשו, מאחר שגל-אה לשאת את העלבונות ששפך עליו הזקן יום יום. האב צנח ארצה וקריסטי, אחוז-פחד, נמלט לעבר החוף, בתקווה למצוא שם אניה שתמלט אותו לארץ אחרת.

אחרי אחד עשר יום של נדודים מגיע קריסטי אל פונדק הספה המרה השייך למייקל גיימס (גדעון מור; אינו בתמונה). קריסטי עייף ויגע ו"רגליו שחוקות מרוב הליכה". אולם היין מחזיר לו את חדות החיים ועד מהרה הוא מגלגל עם הנוכחים שיחה ערה ומגלה להם שרצח את אביו. לאחר רגע של תדהמה, מתמלאים האכרים פילי (זלמן ילדור), שון קג (אמנון קנו), גימי (משה גולן) התפעלות למשמע הספור על המעשה ה"נועז". "בחור אמיץ; גבור" הם לוחשים ביראת כבוד ונחפזים לשרת את האיש הפלאי אשר "העז לבתר את אביו לשני חצאים עד הקורבן". קריסטי נוכח לפתע שהוא מרכז ההתענינות, נערץ עליידי כולם. הרי גשה של בטחון ועליונות ממלאה את לבו.

קריסטי מוזמן להשאר בפונדק, כמדיה כלים. "המקום הזה בטוח" אומרים לו "המשטרה אינה באה לכאן". הוא מעיף מבט אחד בפגין (מרים ביתן), בתו של בעל הבית ומכיר:

ריז: "המקום הזה מוצא חן בעיניי. שון קג, ארוסה של פגין מתנגד, אבל לשווא. כאשר קריסטי ופגין נש-ארים לבדם, הם פותחים בשיחה מאד אינטימית ומסיימים בחיבוק.

שמעו של קריסטי הגיע גם לאנשים אחרים בכפר הקטן ול-פגין נמצאת מתחרה מי סוכנת, כיון שהיא בעלת נסיון רב: האלמנה קווין (תמר בת עמי). האלמנה מנסה למשוך את קריסטי אל ביתה, כדי שילון שם, כיון שהכומר אינו רואה בעין יפה נערה מאורשת ובחור אלים מבלים לילה תחת קורת-גג אחת. לתמונה-ועליצותו של קריסטי, מתגלע ריב בין השתיים. פגין היא המנצחת וקריסטי נשאר בפונדק.

אולם מאהון הזקן כלל לא מת. הוא רק הומם במכת קרדום ומיד לאחר שקריסטי נמלט ממקום ה"רצח", קם והחל רודף אחריו. הוא מגיע אל ה-פונדק כשראשו עטוף תחבושת עבה. בפונדק אין איש פרט לקריסטי ולאמנה קווין. קריסטי נח-פז להחבא מתחת לשולחן והאלמנה קווין מצליחה להרחיק משם את הזקן.

לזמן לא ארוך, מאהון הזקן חוזר בדיוק ברגע בו עומד הפונדקאי לתת את פגין בתו לאשה לקריסטי. כאשר נוכחים בני הכפר שקריסטי כלל לא רצח את אביו, הם לועגים לו. גם פגין בזה לקריסטי. אבל עד מהרה הופך הבזו לפחד, כאשר קריסטי מת-מלא חמה, מרים את הקרדום ומנחית לאביו מהלומה נוספת. מאהון צונח ארצה.

עתה, סבור קריסטי, שוב תרצה בו פגין, מא-חר שטוף סוף באמת הרג את אביו. אולם פגין אומרת: "רב המרחק בין סיפור של גבורה ומעשה של שפ-לות" ומצווה על הגברים לקחת את קריסטי אל המשטרה ואל התלייה. בו ברגע מופיע שוב מאהון. גם הפעם מכת הקרדום רק הממה אותו. הוא שבע רצון מבנו שהוכיח לו את גבי-ריותו והשניים יוצאים יחדיו, לשמח-הרבה של שון קג, ל-רה של פגין, המתע-בצעיף ומקוננת: "א-ת ילד השעשועים האחד העולם המערבי."

